

KRETANJE BROJA STUDENATA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU: POVIJEST I PERSPEKTIVE

Igor JOSIPOVIĆ

Filozofski fakultet Osijek, Lorenza Jäger 9, Osijek, Hrvatska

ijosipovic@ffos.hr

Nemanja SPASENOVSKI

Filozofski fakultet Osijek, Lorenza Jäger 9, Osijek, Hrvatska

nspasenovski@ffos.hr

<https://dx.doi.org/10.21857/m8vqrt3x59>

Sažetak

Sveučilište u Osijeku ustrojeno je 31. svibnja 1975. godine, nakon što je Sabor SR Hrvatske 26. ožujka 1975. dao suglasnost za osnivanje novog sveučilišta. U radu je analiziran trend kretanja ukupnog broja studenata na Sveučilištu i svakoj pojedinoj sastavnici između 1975. i 2023. godine te je istražena dinamika promjene broja studenata. U radu su primijenjene deskriptivne i inferencijalne statističke metode, a za analizu korelacija između kretanja broja studenata, broja sastavnica Sveučilišta i ukupnog broja studenata I. godine korišten je neparametrijski Kendallov τ test, s obzirom na to da zbog prirode analiziranih podataka nisu bili ispunjeni uvjeti za korištenje parametrijskih testova. Na Sveučilištu je u promatranom razdoblju studiralo približno 162 738 studenata, a istraživanje je pokazalo da je broj studenata tijekom povijesti rastao, tj., da Sveučilište u promatranom razdoblju ima pozitivnu složenu godišnju stopu rasta (CAGR) od 1,48%. Međutim, isti trend nije primjenjiv na sve pojedine sastavnice, koje su imale velike godišnje oscilacije u ukupnom broju studenata, KBF-a, Odjela za fiziku, FDMZ-a i EFOS-a. Sveučilište je pri osnivanju imalo osam visokoškolskih ustanova, a do 2023. godine ukupno njih 18. U radu su testirane četiri hipoteze kojima je analizirano kretanje broja studenata. Istraživanje je dokazalo da je povećanje broja studenata vezano uz povećanje broja fakulteta, da su ratna stradanja uzrokovala pad ukupnog broja studenata od čak 46%, te da Sveučilište, kao i pojedinačne sastavnice, pokazuje značajne oscilacije u kretanju broja studenata. Najveći broj studenata zabilježen je 2010. godine (19 717), a najmanji u ratnoj 1992. godini, kada je na osječkom Sveučilištu studiralo ukupno 5 206 studenata. U posljednjoj promatranoj godini, 2023., na Sveučilištu je studirao 15 281 student. Posljednjih desetak godina primjetna je stagnacija koja počinje akademske godine 2013./2014., a zatim i pad ukupnog broja studenata, koji počinje od akademske godine 2016./2017.

Ključne riječi: Sveučilište J. J. Strossmayera, broj studenata, perspektive visokog školstva, Slavonija i Baranja, povijest visokog školstva

Ključna poruka rada: Na Sveučilištu je u promatranom razdoblju studiralo približno 162 738 studenata, a istraživanje je pokazalo da je broj studenata tijekom povijesti rastao, tj., da Sveučilište u promatranom razdoblju ima pozitivnu složenu godišnju stopu rasta (CAGR) od 1,48%. Najveći broj studenata zabilježen je 2010. godine (19 717), a najmanji u ratnoj 1992. godini, kada je na osječkom Sveučilištu studiralo ukupno 5 206 studenata. U posljednjoj promatranoj godini, 2023., na Sveučilištu je studirao 15 281 student.

1. Uvod - Visoko obrazovanje u Osijeku i Slavoniji tijekom 20. stoljeća

Sveučilište u Osijeku ustrojeno je 31. svibnja 1975. godine, nakon što je Sabor SR Hrvatske 26. ožujka iste godine dao suglasnost za osnivanje novog sveučilišta. Tim činom nastavljena je tradicija visokog obrazovanja u gradu Osijeku, duga gotovo tri stoljeća.

Povijest visokog obrazovanja na području Slavonije seže u 18. stoljeće, kada je 1707. godine u Osijeku osnovana prva visokoškolska obrazovna ustanova, Bogoslovna visoka škola *Studium Philosophicum Essekini*, kao trogodišnji studij filozofije. Druga je bila *Studium Theologicum Essekini*, osnovana 1724. godine. Oba su studija 22. siječnja 1735. godine uzdignuta na stupanj generalnih visokoškolskih učilišta prvog razreda – *Studium Generalae Theologicum Prime Classis*. (Jurčević, 1995; Marijanović, 1996; Planinić, 1996; Dogan, 2006).

U široj su okolici Osijeka, Požeški isusovci 1760. godine pokrenuli dvogodišnji studij filozofije *Academia Posegana*. Sljedeća crkvena ustanova visokog obrazovanja, iz koje će nastati Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu (KBF), bio je Filozofsko-teološki studij u Đakovu, *Lyceum episcopale*, pokrenut 1806. godine kao bogoslovno sjemenište s filozofskim i teološkim odsjekom (Jurčević, 1995; Planinić, 1996; Dogan, 2006).

Počeci modernog visokog obrazovanja sežu u 1959. godinu, kada započinje ciklus otvaranja viših škola različitih obrazovnih usmjerenja. Kako se gospodarstvo razvijalo, a društvo moderniziralo, mijenjale su se obrazovne potrebe i politika. Pojavila se potreba za obrazovanjem sve većeg broja ljudi za raznolika zanimanja. Prošlo je 16 godina od osnutka prvih visokoškolskih ustanova do uspostave Sveučilišta, glavne institucije visokog obrazovanja. U međuvremenu su osnovane brojne ustanove višeg i visokog obrazovanja, koje su činile početnu jezgru i prve visokoškolske institucije Sveučilišta.

Tako 1959. godine Ekonomski fakultet iz Zagreba osniva Centar za izvanredni studij, čime po prvi put započinje obrazovanje budućih ekonomista u Osijeku. Godine 1961. Pravni

fakultet iz Zagreba pokreće dislocirani studij prava. Do 1970. godine u Osijeku i Slavoniji pokrenut je niz viših škola. Tako je spomenuti Centar prerastao u Višu ekonomsku školu, a u Osijeku su osnovane Viša poljoprivredna škola, Viša stomatološka škola te Pedagoška akademija. U Slavonskom Brodu osnovane su također Pedagoška akademija i Viša tehnička škola. U Vukovaru je osnovana Viša ekonomska škola, a u Virovitici Viša tehnička škola. Osijek 1960. i 1970. godine dobiva prve fakultete – Ekonomski i Poljoprivredno-prehrambeno-tehnološki, na kojima se počelo provoditi obrazovanje sedme razine. Iste 1970. godine bilježe se počeci izobrazbe studenata prehrambeno-tehnološkog smjera. Naime, tada je uz postojeće smjerove stočarstva i ratarstva, kao nositelje obrazovanja najvažnijih ekonomskih grana Slavonije, pokrenut i treći smjer prehrambene tehnologije. Ekonomski fakultet u Osijeku 1973. godine osniva vlastiti studij prava, čime prestaje rad zagrebačkog dislociranog studija (Blažek, 1975; Jurčević, 1995; Barišić, 2010a).

Broj studenata je svake godine rastao, a najraniji podaci dostupni su za akademsku godinu 1972./1973. Te je godine u Osijeku na visokoškolskim ustanovama studiralo 1856 redovitih i 282 izvanredna studenta, ukupno 2 137 studenata. Sljedeće akademske godine broj studenata porastao je na 3 942, od kojih je 831 izvanredni. Najdetajniji podaci za razdoblje prije osnivanja Sveučilišta dostupni su za akademsku godinu 1974./1975. Tada je u Osijeku studiralo ukupno 5488 studenata, od čega 1 607 izvanrednih. Na pojedinim fakultetima broj studenata bio je sljedeći: Ekonomski fakultet 2 120, Poljoprivredno-prehrambeno-tehnološki fakultet 210, te Strojarski fakultet 200 studenata. Na Pedagoškoj akademiji bilo je 610 studenata, dok je Muzička akademija, koja je nastavu izvodila u sklopu Pedagoške akademije, imala 21 studenta. Viša tehnička – građevinska škola imala je 91 studenta, Viša komercijalna škola u Slavonskom Brodu 330, Viša poljoprivredna škola u Vinkovcima 243, a Viša ekonomska škola u Vukovaru 773 studenta (Blažek, 1975: 24–25).

Važno je napomenuti da su u Osijeku prije osnivanja Sveučilišta djelovali dislocirani izvanredni studiji drugih visokoškolskih ustanova, na kojima je bio upisan značajan broj izvanrednih studenata. Prema podacima za akademsku godinu 1974./1975. (Blažek, 1975: 25), na navedenim izvanrednim studijima studiralo je ukupno 823 studenta u sklopu šest različitih programa. Tako je Filozofski fakultet iz Zagreba organizirao izvanredni studij za školske pedagoge na Pedagoškoj akademiji, s 44 studenta. U okviru Narodnog sveučilišta Božidar Maslarić bila su organizirana tri programa: *Fakultet organizacionih nauka Beograd* (96 studenata), *Viša škola za cestovni saobraćaj Beograd* (270 studenata) i *Viša mašinska škola Zemun* (67 studenata). Preostala dva programa izvodila je Viša upravna škola iz Zagreba. Jedan od njih bio je organiziran u sklopu Upravne škole dr. Ivan Ribar, s upisanih 148 studenata. Program Više ekonomske turističke škole Pula izvodio se u sklopu Ugostiteljskog školskog centra Osijek, s 198 studenata (Blažek, 1975).

Iako je u razdoblju od 1959. do 1975. godine osnovan određeni broj visokoškolskih ustanova, situacija se nije mogla smatrati zadovoljavajućom. Usporedimo li Slavoniju s ostatkom Hrvatske, jasno je vidljivo njezino zaostajanje u ukupnom broju studenata

i visokoškolskih institucija, što je rezultiralo gospodarskim, društvenim i kulturnim zaostajanjem (Marijanović, 1996). Prema dostupnim podacima, u regiji Slavoniji je u akademskoj godini 1970./1971. živjelo ukupno 858 136 stanovnika, a bilo je svega 8 187 studenata, što čini 0,95% ukupnog broja stanovnika. Usporedimo li to s ostalim hrvatskim regijama, Središnja Hrvatska je imala 1,24% studenata u odnosu na ukupan broj stanovnika, Primorsko-lička 1,26%, a Dalmatinska 1,39%. Slavonija je imala samo sedam visokoškolskih institucija u razdoblju pred osnivanje Sveučilišta. Za usporedbu, Središnja Hrvatska imala je 60 visokoškolskih institucija, Primorsko-lička 15, kao i Dalmatinska. Od ukupno 96 visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj, Slavonija je dakle imala samo 7, odnosno 7,29% (Blažek, 1975: 48–49).

Stoga nije neobično što su već 1973. godine počele rasprave o važnosti osnivanja sveučilišta te je pokrenuta inicijativa za njegovo osnivanje (Jurčević, 1995). Na sjednici Predsjedništva Zajednice visokoškolskih ustanova u Osijeku, održanoj 6. ožujka 1973. godine, donesena je odluka da se započne s pripremama za osnivanje Sveučilišta u Osijeku i izradom elaborata (Blažek, 1975). Iz istog dokumenta vidljiv je velik interes javnosti za raspravu o izradi elaborata, a u raspravu su bile uključene politička javnost, sve općinske skupštine, sindikati, društveno-političke organizacije, ekonomska javnost, kombinati, organizacije udruženog rada, kao i svi postojeći fakulteti i visoke škole (Blažek, 1975: 19–20).

Glavni zaključci spomenutog elaborata identificiraju probleme u pogledu zaostajanja Slavonije i Baranje u ekonomskom i društvenom razvoju u odnosu na ostale regije SR Hrvatske te nude rješenje u osnivanju novog Sveučilišta, koje mora povećati ponudu visokoškolskih institucija, što je nužno za daljnji razvoj regije. Elaborat je prihvaćen u listopadu 1973. godine, čime su stvoreni uvjeti za nastavak rasprave (Blažek, 1975).

Tijekom iduće dvije godine vođeni su pregovori svih uključenih subjekata o konceptu uređenja sveučilišta. U diskusije su se uključili i Sveučilište u Zagrebu, predsjednik Sabora SRH te predsjednici saborskih odbora za kulturu i obrazovanje (Blažek, 1975; Marijanović, 1996). Zajednički su usvojili zaključak koji najpreciznije dočarava visok stupanj konsenzusa svih zainteresiranih strana: *“Ako Slavonija i Baranja žele brže napredovati i ne zaostajati za razvojem drugih makroregija, moraju ubrzano razvijati mrežu visokoškolskih ustanova.”* (Blažek, 1975: 50). Od inicijative do realizacije prošle su dvije godine. U tom razdoblju trebalo je osigurati niz pristanaka, odluka i sporazuma. Prvo je Sveučilište u Zagrebu 23. siječnja 1974. godine donijelo odluku o prihvaćanju Elaborata o osnivanju Sveučilišta u Osijeku. Nakon toga tražena je suglasnost Sveučilišnog znanstveno-nastavnog vijeća Sveučilišta u Zagrebu, koju je 17. siječnja 1975. godine potpisao rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Predrag Vranicki. Zatim je 31. siječnja 1975. godine potpisan Samoupravni sporazum o osnivanju Sveučilišta, čime su se stekle pretpostavke za donošenje političke odluke o osnivanju Sveučilišta. U njemu stoji: *“...udružuje se u Sveučilište u Osijeku radi ostvarivanja međusobne koordinacije, stvaranja povoljnijih uvjeta za razvoj znanstvenog i nastavnog rada, uspješnijeg povezivanja s privredom, društvenim službama i društveno-političkim organizacijama...”* (Blažek, 1975: 61–65). Potpisnici i

osnivači Sveučilišta u Osijeku bili su dva osječka fakulteta – Ekonomski i Prehrambeno-tehnološki, jedan zagrebački – Fakultet strojarstva i brodogradnje, Pedagoška akademija, Muzička akademija iz Zagreba, Poljoprivredni institut Osijek, Gradska knjižnica Osijek i Historijski arhiv Osijek. Sveučilište je tako imalo dva fakulteta s četiri studija – ekonomija, pravo, poljoprivreda i prehrambena tehnologija (Marijanović, 1996).

26. ožujka 1975. godine Sabor Socijalističke Republike Hrvatske i 2. travnja 1975. godine Izvršno vijeće Sabora na svojim su sjednicama donijeli pozitivno mišljenje i dali suglasnost za osnivanje Sveučilišta. Time su stvoreni svi uvjeti za službeno osnivanje Sveučilišta u Osijeku 31. svibnja 1975. godine (Blažek, 1975; Marijanović, 1996). Tijekom idućih 25 godina, sve do 1990. godine, Sveučilište se razvijalo i širilo, ustrojavajući nove fakultete i institute, povećavajući znanstvenu produkciju i educirajući novi nastavni kadar. Tijekom prvih sedam godina postojanja, na Sveučilištu su pokrenuta četiri nova fakulteta – 1975. godine Pravni fakultet, 1976. godine Prehrambeno-tehnološki fakultet, a 1979. godine Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu. Posebno se ističe Medicinski fakultet, osnovan 1979. godine kao dislocirani studij Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Dvije su ustanove promijenile svoj status. Pedagoška akademija postala je fakultet 1977. godine, a Viša građevinska škola prerasla je u Fakultet građevinskih znanosti 1982. godine (Blažek, 1975; Jurčević, 1995; Barišić, 2010a).

Tijekom 1980-ih godina Opća bolnica Osijek te društveni i gospodarski subjekti Slavonije i Baranje aktivnije su se uključili u rad Sveučilišta, udružujući se sa Sveučilištem i surađujući s fakultetima na osnivanju istraživačkih centara. Tako se 1981. godine u rad Sveučilišta uključila Znanstvena jedinica za kliničko-medicinska istraživanja Opće bolnice Osijek, što je bio prvi korak prema konačnom cilju transformacije Opće bolnice u Kliničku bolnicu. Od gospodarskih subjekata udružili su se kombinat Belje, Sektor za razvoj iz Darde (1987. godine) i Institut Ruđer Bošković (1988. godine). Znanstveni subjekti udruženi sa Sveučilištem bili su Centar za društvena istraživanja u Slavonskom Brodu (1982. godine) i Centar za znanstvena istraživanja u lovstvu (1986. godine). Posljednje godine postojanja Sveučilišta u Osijeku pod tim imenom, studij elektrotehnike prerastao je u Elektrotehnički fakultet 1990. godine, dok je Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu 1989. godine postao sastavni dio Sveučilišta (Jurčević, 1995; Barišić, 2010a). Promatrano razdoblje završava 1990. godine proslavom 15. obljetnice Sveučilišta, odlukom o preimenovanju u Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (UNIOS-PR-IZV-4: 1) te početkom Domovinskog rata, koji je ostavio velike posljedice na sam grad i Sveučilište.

Drugo promatrano razdoblje povijesti Sveučilišta ograničili smo na razdoblje od 1990. do 2005. godine, sve do uvođenja Bolonjske reforme obrazovanja. Na početku promatranog razdoblja Sveučilište je dobilo novi fakultet, jer se 1991. godine ustrojio Fakultet građevinskih znanosti, koji je 1992. godine postao samostalna ustanova visokog obrazovanja. Događaj koji je najviše obilježio ovo razdoblje bio je početak Domovinskog rata, koji se poklopio s početkom akademske godine 1991./1992. Sveučilište se našlo u problemu kako nesmetano i sigurno nastaviti nastavni i znanstveni proces uz stalnu

opasnost za živote zaposlenika i studenata Sveučilišta. Mnogi studenti i profesori bili su dio obrambenih jedinica Hrvatske vojske, što je dodatno otežavalo organizaciju nastave. Odlučeno je da će se nastava i znanstveni rad odvijati u ratnim uvjetima. Tako se, umjesto da traje cijeli zimski semestar, nastava odvijala samo tijekom listopada 1991. godine. Nastava se vrlo rijetko održavala uživo u prostorijama fakulteta, a češće putem telefona ili u domovima profesora. Sveučilište je svim zainteresiranim studentima omogućilo status studenta gosta, što je značilo da su mogli studirati na ostalim hrvatskim sveučilištima dok je trajala ratna opasnost. Posebno treba izdvojiti problem Poljoprivrednog fakulteta, koji je ostao bez svoje matične zgrade na Tenjskoj cesti, a time i bez ikakvih uvjeta za rad. Problem je imao i Fakultet građevinskih znanosti, koji je upravo te ratne godine osnovan (UNIOS-PR-IZV-5). Krizni štab općine Osijek i Krizni štab Sveučilišta donijeli su 3. veljače 1992. godine odluku o nastavku redovne nastave, koja je trebala započeti već tijekom veljače, te o obveznom povratku svih studenata na Sveučilište, kao i o ukidanju prava studenata gostiju da nastave studiranje u Zagrebu, Rijeci i Splitu (UNIOS-PR-ODL-1).

Sveučilište je završetkom Domovinskog rata 1995. godine imalo 8 fakulteta lociranih u Osijeku te jedan u Slavonskom Brodu. U promatranom periodu Sveučilište će se nastaviti razvijati i povećavati ponudu studijskih programa, pogotovo tijekom 2005. godine kad se broj institucija povećao za šest, na ukupno 15. Međutim, prije toga Sveučilište 1999. godine osniva Odjel za matematiku, prvi sveučilišni odjel u Hrvatskoj, a Pedagoški fakultet mijenja ime u Filozofski fakultet (FFOS, n.d.). 2005. godine pokrenuta su još 3 sveučilišna odjela, a to su Odjel za biologiju, odvajanjem od Pedagoškog fakulteta, Odjel za fiziku, odvajanjem od Odjela za matematiku te Odjel za kemiju. Iste godine Viša učiteljska škola, stvorena 1998., postaje Učiteljski fakultet. Gluma i glazbena umjetnost podučavala se tijekom cijele povijesti Sveučilišta, ali nikada u sklopu jedne visokoobrazovne ustanove, sve do 2005. godine kada je s radom počela Umjetnička akademija s programima glume, glazbe i likovne umjetnosti (AUKOS, n.d.). Na kraju, 2005. godine Katolički bogoslovni fakultet postaje sastavnica Sveučilišta (Barišić, 2010a). Na kraju ovog razdoblja, 2005. godine, Sveučilište je imalo 11 fakulteta, 4 sveučilišna Odjela i jednu akademiju.

Treće razdoblje u povijesti Sveučilišta obuhvaća razdoblje od uvođenja Bolonjskog procesa do 2023. godine. Ovo razdoblje počinje povijesnom reformom obrazovanja, kojom se mijenja koncept studiranja i uvodi sustav vrednovanja studenata pomoću ECTS bodova. Reforma je implementirana početkom akademske godine 2005./2006. (Miliša, Spasenovski, 2017). Na početku reforme, Sveučilište bilježi porast ukupnog broja studenata, osnivaju se novi fakulteti, a ponuda studijskih programa se proširuje. Tijekom akademske godine 2021./2022., osnivanjem Sveučilišta u Slavonskom Brodu, Strojarski fakultet prestaje biti sastavnica osječkog Sveučilišta. Fakulteti su, u skladu s potrebama tržišta rada i suvremenim kretanjima u obrazovanju, modernizirali svoje studijske programe, a neki su promijenili i nazive svojih institucija. Sveučilište 2009. godine pokreće prvi interdisciplinarni studij na Odjelu za kulturologiju, koji se 2018. godine integrira s Umjetničkom akademijom, čime nastaje nova ustanova – Akademija za kulturu i

umjetnost (AUKOS, n.d.). 2014. godine Učiteljski fakultet mijenja naziv u Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti te iste godine uvodi novi studij kineziologije (FOOZOS, n.d., KIFOS, n.d.). Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo osnovan je 2017. godine čime su pokrenuti novi studijski programi iz područja dentalne medicine, sestrinstva i fizioterapije (FDMZ, n.d.). Tijekom akademske godine 2016./2017. dva fakulteta mijenjaju nazive i moderniziraju svoje programe: Građevinski fakultet postaje Građevinski i arhitektonski fakultet, dok Elektrotehnički fakultet mijenja naziv u Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija (GRAFOS, n.d., FERIT, n.d.). Poljoprivredni fakultet 2018. godine mijenja naziv u Fakultet agrobiotehničkih znanosti (FAZOS, n.d.). Tijekom akademske godine 2022./2023. Sveučilište je kao novu sastavnicu ustrojilo Fakultet turizma i ruralnog razvoja, koji je nastao iz nekadašnjeg Veleučilišta u Požegi, čime je ova ustanova prestala s radom (FTRR, n.d.). Na kraju, najmlađa sastavnica Sveučilišta je Fakultet primijenjene matematike i informatike, osnovan 2023. godine, nastao iz Odjela za matematiku (MATHOS, n.d.). U akademskoj godini 2023./2024., Sveučilište ima ukupno četrnaest fakulteta, jednu akademiju i tri sveučilišna odjela, odnosno osamnaest sveučilišnih ustanova na kojima se izvodi nastava.

2. Studenti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975. – 2023. godina

Osječko sveučilište osnovano je 1975. godine, kao rezultat potrebe za stvaranjem jedne krovne organizacijske ustanove za dotadašnje ustanove višeg obrazovanja. Od svog osnutka, Sveučilište je predstavljalo ključan element ekonomskog, kulturnog, društvenog, zdravstvenog i znanstvenog razvoja Istočne Hrvatske. Osijek je postao središnje mjesto za okupljanje i jačanje znanstvenog potencijala te izobrazbu visokoškolskog akademskog kadra (Marijanović, 1996: 513). S početnih osam fakulteta, Sveučilište je tijekom 48 godina raslo i do 2023. godine ima ukupno osamnaest visokoškolskih ustanova. Osim visokoškolskih ustanova, Sveučilište je osnivalo i znanstvene institute koji su se povezivali s gospodarskim subjektima istočne Hrvatske. Sve je to pratilo povećanje ukupnog broja studenata na Sveučilištu. Međutim, posljednjih desetak godina primjetan je najprije zastoj u rastu broja studenata, a posljednjih pet godina i njegov pad. Stoga se postavlja pitanje koji su bili povijesni trendovi kretanja ukupnog broja studenata i kada je točno započela stagnacija pa i pad ukupnog broja studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera.

2.1. Metodologija istraživanja

Ovaj rad analizira kretanje ukupnog broja studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u razdoblju od njegova osnivanja 1975. godine do 2023. U promatranom razdoblju praćeno je kretanje ukupnog broja studenata po sastavnicama Sveučilišta, broj upisanih studenata u prvu godinu te rast Sveučilišta prema broju sastavnica. Metodologija istraživanja temelji se na kvantitativnoj analizi podataka prikupljenih iz arhivskih izvora i službenih statističkih izvješća Sveučilišta, uključujući dokumente poput Informacije

o broju upisanih studenata, Sveučilišnih godišnjaka i Sveučilišnih glasnika. Za analizu podataka o broju studenata korištene su deskriptivne i inferencijalne statističke metode (Cohen, Manion i Morrison, 2007).

2.2. Cilj i hipoteze

Cilj rada je analizirati kretanje ukupnog broja studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera te na pojedinačnim sastavnicama Sveučilišta od osnutka 1975. do 2023. godine.

- ▶ H1: Broj studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku rastao je s povećanjem broja sastavnica Sveučilišta u promatranom razdoblju.
- ▶ H2: Varijabilnost broja studenata među pojedinim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku značajno se razlikuje.
- ▶ H3: Ratne okolnosti imale su negativan utjecaj na broj upisanih studenata na Sveučilištu u razdoblju od 1991. do 1995. godine.
- ▶ H4: Kretanje ukupnog broja studenata po pojedinačnim sastavnicama Sveučilišta u promatranom razdoblju pokazuje trend rasta.

2.3. Korišteni podaci

U radu su analizirani podaci o broju studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku tijekom 48 akademskih godina, od osnutka Sveučilišta do 2023. godine. S obzirom na specifičnosti povijesnih okolnosti i dostupnost podataka, iz analize su isključeni podaci za akademsku godinu 1991./1992. zbog nedostatka arhivskih izvora. Podaci su kategorizirani i obuhvaćaju sljedeće varijable: ukupan broj studenata po akademskim godinama za svaku sastavnicu i za Sveučilište, broj studenata prve godine studija za svaku sastavnicu i za Sveučilište te broj sastavnica unutar Sveučilišta po akademskim godinama. Navedene varijable čine osnovu za daljnju statističku obradu i analizu rasta Sveučilišta, varijabilnosti broja studenata te međusobnih korelacija među varijablama.

2.4. Prikupljanje podataka

Podaci su prikupljeni iz više izvora: arhivske građe Hrvatskog državnog arhiva u Osijeku (HR-DAOS-1526), informacija i izvještaja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, izvještaja o broju upisanih studenata iz Sveučilišnog godišnjaka i Sveučilišnog glasnika te dokumentacije o broju sastavnica Sveučilišta kroz promatrano razdoblje. Arhivski podaci analizirani su u skladu s pravilima citiranja primarnih izvora, gdje god je to bilo moguće. Takvi podaci primjereno su označeni u tekstu, dok su na drugim mjestima korišteni podaci iz službenih sveučilišnih izvještaja, godišnjaka i glasnika.

2.5. Statističke metode korištene za analizu podataka

U istraživanju su korištene različite statističke metode kako bi se dobila cjelovita slika o promjenama broja studenata i dinamici rasta Sveučilišta. Za početnu analizu podataka korištena je deskriptivna statistika radi opisa osnovnih karakteristika analiziranih podataka, uključujući prosječni broj studenata (M), standardnu devijaciju (SD) i koeficijent varijacije (CV) za promatrano razdoblje. Navedeni pokazatelji omogućuju uvid u varijabilnost broja studenata kroz vrijeme te identificiranje trendova rasta ili pada ukupnog broja studenata. Koeficijent varijacije (CV) korišten je za mjerenje relativne varijabilnosti broja studenata, što je omogućilo usporedbu među fakultetima i procjenu stabilnosti broja studenata u promatranom razdoblju. Postotne promjene broja studenata po godinama izračunate su za prikaz fluktuacija između akademskih godina. Za analizu dugoročnog rasta broja studenata korišteni su pokazatelji prosječne godišnje stope rasta ($AAGR$)¹ i složene godišnje stope rasta ($CAGR$)² ukupnog broja studenata na Sveučilištu (Preston, Heuveline i Guillot, 2001).

S obzirom na to da nisu ispunjeni uvjeti za korištenje parametrijskih testova, zbog ograničene veličine analiziranih podataka i prirode podataka, Kendallov τ test korišten je za mjerenje korelacije između broja fakulteta i broja studenata. Kendallov τ je neparametrijski test za rangirane varijable, prikladan za podatke koji ne prate normalnu distribuciju (Cohen, Manion i Morrison, 2007: 191–192). Test je proveden kako bi se utvrdile korelacije između broja sastavnica Sveučilišta, broja upisanih studenata prve godine i ukupnog broja studenata. Korelacije izračunate pomoću Kendallovog τ testa pružile su uvid u odnose među navedenim varijablama.

Tijekom promatranog razdoblja na Sveučilištu je upisano 48 generacija studenata prve godine. Jedino za akademsku godinu 1991./1992. nije bilo moguće pronaći podatke u arhivskom gradivu Sveučilišta. U *Informaciji o broju studenata u akademskoj godini 1992./1993.* zabilježeno je da, s obzirom na ratne okolnosti, nije pripremano izvješće o studentima za akademsku godinu 1991./1992. (UNIOS-PR-INF-10, 1992). Ako kao početni broj studenata uzmemo ukupno 7 549 studenata upisanih na Sveučilište u prvoj godini njegovog osnivanja i pridodamo broj upisanih studenata prve godine studija za svaku sljedeću akademsku godinu do 2023., dobijemo broj od približno 162 738 studenata koji su tijekom promatranog razdoblja studirali na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Najmanji broj fakulteta koji je u promatranom razdoblju činio Sveučilište bio je osam, i to u razdoblju od akademske godine 1994./1995. do 1997./1998., dok je najveći broj sastavnica na Sveučilištu bio 18, koliko ih je bilo u akademskoj godini 2017./2018. te od akademske godine 2022./2023. (Blažek, 1975; Jurčević, 1995; Barišić, 2010a). Sve do akademske godine 2002./2003., na Sveučilištu je svake godine bilo manje od 10 000 studenata, a od navedene godine broj studenata nikada nije pao ispod 10 000. Najveći broj studenata Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera imalo je u akademskoj

¹ AAGR (engl. *Average Annual Growth Rate*) mjeri prosječni godišnji porast broja studenata.

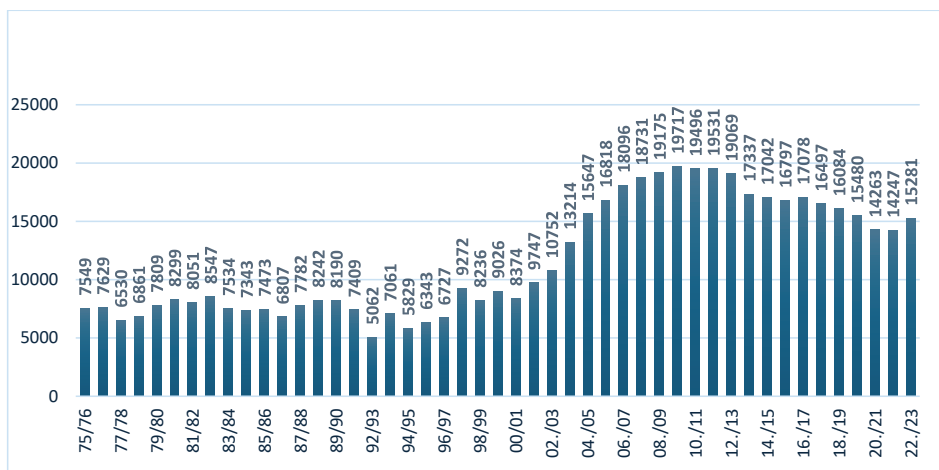
² CAGR (engl. *Compound Annual Growth Rate*) prikazuje složeni godišnji rast broja studenata tijekom cijelog promatranog razdoblja.

godini 2009./2010., kada je bilo upisano 19 717 studenata, dok je najmanji broj studenata zabilježen tijekom ratnih godina, točnije u akademskoj godini 1992./1993., kada je na Sveučilištu studiralo 5 662 studenta (UNIOS-PR-INF-10, 1992; Barišić, 2010a).

Najveći porast ukupnog broja studenata, od 39,49%, na Sveučilištu zabilježen je u akademskoj godini 1993./1994. (UNIOS-PR-INF-11, 1994), dok je najveći pad, od -17,45%, zabilježen u akademskoj godini 1994./1995. (UNIOS-GOD-1, 1995). Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju na Sveučilištu u Osijeku iznosi 11661,36, uz standardnu devijaciju (SD) od 4822,17 i koeficijent varijacije (CV) od 41,35%, što ukazuje na relativno visok stupanj varijabilnosti podataka, odnosno na velike oscilacije u ukupnom broju studenata tijekom promatranog razdoblja. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,03%. To ukazuje da su, unatoč visokoj varijabilnosti, godišnje promjene broja studenata u odnosu na prosječan broj studenata Sveučilišta bile vrlo male. Postotna promjena u odnosu na standardnu devijaciju, od 0,06%, potvrđuje da su godišnje promjene bile vrlo male u usporedbi s ukupnim oscilacijama broja studenata te minimalne u odnosu na ukupan raspon oscilacija. Deskriptivna statistika pokazuje da je Sveučilište u promatranom razdoblju raslo, i po broju sastavnica koje ga čine, i po broju studenata, što je vidljivo iz priloženog Grafikona 1. To potvrđuje i prosječna godišnja stopa rasta ($AAGR$) od 3,05% te složena godišnja stopa rasta ($CAGR$) od 1,48%.

U promatranom razdoblju vidljivo je da je porast broja sastavnica Sveučilišta pratilo povećanje ukupnog broja studenata, što je potvrđeno Kendallovim τ testom. Test je pokazao statistički značajnu povezanost između broja fakulteta i ukupnog broja studenata, uz umjerenu pozitivnu korelaciju od 0,680 ($p < 0,01$) (Tablice 1, 2 i 3). Iako je ovakav rezultat očekivan, zanimljivo je istaknuti da je Kendallov τ test pokazao kako se u promatranom razdoblju samo 46,2% varijacija ukupnog broja studenata može pripisati promjenama u broju sastavnica Sveučilišta (Tablica 3).

Grafikon 1. Ukupan broj studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975.–2023

Tablica 1. Matrica korelacija

	BROJ FAKULTETA	UKUPAN BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA I. GODINE		BROJ FAKULTETA	UKUPAN BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA I. GODINE
BROJ FAKULTETA	1	0,680	0,172	BROJ FAKULTETA	0	<0,0001	0,112
UKUPAN BROJ STUDENATA	0,680	1	0,294	UKUPAN BROJ STUDENATA	<0,0001	0	0,003
BROJ STUDENATA I. GODINE	0,172	0,294	1	BROJ STUDENATA I. GODINE	0,112	0,003	0

Tablica 2. p-vrijednosti

Kendallov τ test također je pokazao slabu pozitivnu povezanost između broja fakulteta i broja studenata prve godine (0,172), ali korelacija nije statistički značajna ($p = 0,112$), što sugerira da povezanost broja fakulteta i broja studenata prve godine nije značajna u promatranom razdoblju. Između broja studenata upisanih u prvu godinu i ukupnog broja studenata na Sveučilištu postoji slaba do umjerena pozitivna povezanost (0,294), koja je statistički značajna ($p < 0,01$). Ipak, samo 8,6% ukupne varijacije broja studenata u promatranom razdoblju može se pripisati porastu broja studenata prve godine (Tablica 3). Ovi rezultati u skladu su s istraživanjem Jokića i Ristić Dedić (2014). Autori navode da je 2014. godine broj upisnih mjesta bio 38,21% veći nego 1997. godine. Najveći porast broja studenata zabilježen je nakon uvođenja Bolonjskog procesa, tijekom akademskih godina 2005./2006. i 2006./2007., dok je vrhunac dosegnut 2008./2009. Nakon toga zabilježeno je blago smanjenje broja studenata ili stagnacija. Autori ističu da je glavno obilježje takve

politike neravnomjernost u broju upisanih studenata u prvu godinu, navodeći primjer polja ekonomije, koje je imalo 5 525 upisnih mjesta 2008./2009., dok je 1997./1998. taj broj iznosio samo 2 752.

Tablica 3. Koeficijenti determinacije (Kendall)

	BROJ FAKULTETA	UKUPAN BROJ STUDENATA	BROJ STUDENATA I. GODINE
BROJ FAKULTETA	1	0,462	0,030
UKUPAN BROJ STUDENATA	0,462	1	0,086
BROJ STUDENATA I. GODINE	0,030	0,086	1

Tablica 4. Ukupan broj studenata na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975.–2023.

Akademska godina										
75./76.3	76./77.1	77./78.1	78./79.1	79./80.1	80./81.1	81./82.1	82./83.1	83./84.1	84./85.1	85./86.4
7.549	7.629	6.530	6.861	7.809	8.299	8.051	8.547	7.534	7.343	7.473
Broj studenata										
Akademska godina										
86./87.5	87./88.2	88./89.2	89./90.2	90./91.6	91./92.	92./93.7	93./94.8	94./95.9	95./96.7	96.97.7
6.807	7.782	8.242	8.190	7.409	-	5.062	7.061	5.829	6.343	6.727
Broj studenata										
Akademska godina										
97./98.7	98./99.7	99./00.7	00./01.7	01./02.7	02./03.7	03./04.7	04./05.7	05./06.7	06./07.7	07./08.7
9.272	8.236	9.026	8.374	9.747	10.752	13.214	15.647	16.818	18.096	18.731
Broj studenata										
Akademska godina										
08./09.7	09./10.7	10./11.7	11./12.7	12./13.7	13./14.7	14./15.10	15./16.8	16./17.8	17./18.8	18./19.8
19.175	19.717	19.496	19.531	19.069	17.337	17.042	16.797	17.078	16.497	16.084
Broj studenata										
Akademska godina										
19./20.8	20./21.8	21./22.8	22./23.8							
15.480	14.263	14.247	15.281							
Broj studenata										

³ UNIOS-PR-IZV-2, 1985

⁴ HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.

⁵ UNIOS-PR-INF-7

⁶ UNIOS-PR-INF-9

⁷ UNIOS-PR-INF-10

⁸ UNIOS-PR-INF-11

⁹ SVEUČILIŠNI GODIŠNJAK 1994./1995. – 2013./2014.

¹⁰ SVEUČILIŠNI GLASNIK 2014.-2023.; IZVJEŠĆE REKTORA, 2015. – 2023.

Tablica 5. Osnovni statistički pokazatelji broja studenata po fakultetima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975.–2023.

Fakultet	Ukupan broj studenata	Najveći ukupan broj studenata	Najmanji ukupan broj studenata	Prosječan broj studenata (M)	Standardna devijacija (SD)	Koeficijent varijacije (CV)	Postotna promjena u odnosu na prosječan broj studenata ¹¹	Postotna promjena u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata ¹²
FAZOS	22.950	2.022	321	1.269,98	374,58	29,50%	0,41%	1,38%
PTFOS	6.173	753	162	483,56	197,48	40,84%	0,92%	2,26%
EFOS	31.300	5.387	1.102	2.540,09	1.429,09	56,26%	-0,06%	-0,11%
PRAVOS	22.823	3.831	495	1.937,98	916,53	47,29%	0,32%	0,68%
FFOS	17.100	1.741	398	1.237,53	255,34	20,63%	0,32%	1,53%
Strojarski fakultet	7.664	981	236	598,61	204,64	34,19%	0,73%	2,14%
FERIT	12.244	2132	106	1.027,14	735,17	71,57%	1,27%	1,78%
GRAFOS	10.520	1.309	231	759,20	328,34	43,25%	0,88%	2,03%
MEFOS	4.850	1.737	81	565,82	360,18	63,66%	1,60%	2,32%
FOOZOS	4.849	1.361	90	803,72	292,95	36,45%	1,87%	5,13%
MATHOS	2.061	511	207	415,38	86,13	20,74%	1,03%	4,96%
AUKOS	1.240	789	47	342,05	228,87	66,91%	6,99%	10,44%
KBF	735	278	65	182	67,99	37,36%	-3,32%	-8,89%
Odjel za biologiju	1.064	303	153	242,33	37,61	15,52%	1,48%	9,53%
Odjel za fiziku	623	180	51	128,94	35,35	27,41%	1,34%	4,88%
Odjel za kemiju	549	212	21	140,63	54,86	39,01%	12,37%	31,70%
Odjel za kulturologiju	793	461	133	351,56	109,96	31,28%	4,60%	14,72%

¹¹ Stupac prikazuje prosječnu postotnu razliku broja studenata svake ustanove u odnosu na njihov prosječan broj studenata tijekom promatranog razdoblja.

¹² Stupac prikazuje koliko postotno odstupaju podaci u odnosu na prosječnu varijabilnost (SD) broja studenata

Fakultet	Ukupan broj studenata	Najveći ukupan broj studenata	Najmanji ukupan broj studenata	Prosječan broj studenata (M)	Standardna devijacija (SD)	Koeficijent varijacije (CV)	Postotna promjena u odnosu na prosječan broj studenata ¹¹	Postotna promjena u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata ¹²
FDMZ	2.053	1.196	1.099	1.144,83	38,24	3,34%	-0,12%	-3,47%
KIF	327	365	236	304	52,90	17,40%	8,08%	46,45%
UNIOS	162.738	19.717	5.062	11.661,57	4.822,05	41,35%	0,03%	0,06%

U svim godinama promatranog razdoblja broj redovitih studenata bio je veći od broja izvanrednih, kao i broj studenata upisanih na sveučilišne studije u odnosu na stručne studije Sveučilišta (Tablica 6). Najveći broj izvanrednih studenata zabilježen je u akademskoj godini 1975./1976., kada ih je bilo 3420 od ukupno 7549 (45,30%), dok je najmanji broj zabilježen u akademskoj godini 1993./1994., kada ih je bilo 535 od ukupno 7061 (7,58%). Prosječan broj redovitih studenata (M) na Sveučilištu iznosi 7803,24, uz standardnu devijaciju (SD) od 3444,22, dok prosječan broj izvanrednih studenata (M) iznosi 2964,38, uz standardnu devijaciju (SD) od 1860,27. Najveći broj studenata upisanih na stručne studije od njihova pokretanja 1998. godine zabilježen je u akademskoj godini 2005./2006., kada ih je bilo 5026 od ukupno 16818 (29,88%). Najmanji broj zabilježen je u akademskoj godini 2019./2020., kada je bilo upisano 1 319 studenata na stručne studije od ukupno 15480 (8,52%).

Istraživanje je pokazalo da je broj redovitih studenata veći od broja izvanrednih. Od 1993. godine u kvotu redovitih studenata uključuje se i kategorija studenata koji sami plaćaju svoj studij. Vrijedi spomenuti istraživanje Matkovića (2006), koje razmatra strukturu redovitih studenata. Iako je udio redovitih studenata uvijek bio veći od udjela izvanrednih, Matkovićevo istraživanje o povećanju ukupnog broja studenata na hrvatskim sveučilištima od 1997. do 2007. godine ističe utjecaj plaćanja studija na strukturu redovitih studenata. Zaključio je da je porast ukupnog broja studenata bio najveći u kategoriji redovitih studenata koji plaćaju troškove studiranja, dok je broj redovitih studenata bez plaćanja ostao stabilan. Tako je 1994. godine studij plaćalo 11,8% studenata, a u akademskoj godini 2004./2005. taj je udio porastao na 56,7%, nakon čega stagnira. Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (2004) pridonio je stabilizaciji broja redovitih studenata omogućivši djeci hrvatskih branitelja izravan upis na fakultete. Uvođenjem važećeg linearnog modela plaćanja 2012. godine omogućeno je održavanje kontinuiteta broja redovitih studenata na hrvatskim sveučilištima (Spasenovski, Miliša, 2018). Prema Matkoviću (2006), broj studenata koji plaćaju povećao se za 10,4%. On također zaključuje da komercijalizacija studiranja nije započela s Bolonjom, već tijekom 1990-ih, dok je od 2000-ih studij uz plaćanje postao dominantan oblik studiranja i ključan za održavanje broja studenata (Matković, 2006: 242).

Tablica 6. Osnovni statistički pokazatelji broja studenata po vrsti studiranja na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Vrsta studenta	Najveći broj studenata	Najmanji broj studenata	Prosječan broj studenata (M)	Standardna devijacija (SD)	Koeficijent varijacije (CV)	Najveći udio u broju studenata	Najmanji udio u broju studenata
Redoviti	13 939	4129	7803,24	3444,22	44,14%	89,71%	54,70%
Izvanredni	5963	535	2964,38	1860,27	62,75%	45,30%	7,58%
Sveučilišni	15 968	5662	10 103,19	3570,08	35,34%	91,48%	70,12%
Stručni	5026	1037	2723,35	1322,66	48,57%	29,88%	8,52%

Tablica 7. Ključni indikatori promjena u ukupnom broju Studenata po fakultetima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975.–2023.

Fakultet	Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najveći udio u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najmanji udio u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najveći porast broja studenata	Najveći pad broja studenata	Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR)	Složena godišnja stopa rasta (CAGR)
FAZOS	12,12%	27,85%	4,25%	85,22%	-43,68%	5,16%	2,49%
PTFOS	4,15%	6,92%	2,12%	41,15%	-28,80%	4,48%	2,27%
EFOS	20,99%	35,39%	11,94%	61,36%	-35,32%	-1,60%	-0,36%
PRAVOS	16,43%	31,61%	6,36%	56,77%	-32,81%	6,21%	0,63%
FFOS	11,75%	20,92%	6,10%	103,02%	-66,41%	3,90%	0,81%
Strojarski fakultet	5,29%	8,62%	2,61%	34,85%	-40,29%	4,37%	2,52%
FERIT	7,32%	11,95%	1,54%	87,59%	-54,04%	13,09%	6,44%
GRAFOS	6,40%	9,67%	3,06%	93,66%	-48,09%	6,69%	3,40%
MEFOS	4,25%	10,17%	1,04%	100%	-56,30%	8,60%	6,09%
FOOZOS	5,09%	8,79%	1,09%	178,89%	-41,29%	15,04%	10,27%
MATHOS	2,67%	3,39%	1,93%	29,61%	-14,19%	4,27%	3,59%
AUKOS	2,11%	5,54%	0,30%	217,02%	-16,99%	23,89%	15,91%
KBF	1,03%	1,43%	0,43%	26,52%	-30,16%	-6,05%	-6,73%
Odjel za biologiju	1,43%	1,98%	0,91%	36,60%	-12,66%	3,58%	2,88%
Odjel za fiziku	0,74%	1,06%	0,36%	60,78%	-42,70%	1,72%	-1,62%
Odjel za kemiju	0,84%	1,24%	0,11%	100%	-11,11%	17,39%	13,35%

Fakultet	Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najveći udio u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najmanji udio u ukupnom broju studenata Sveučilišta	Najveći porast broja studenata	Najveći pad broja studenata	Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR)	Složena godišnja stopa rasta (CAGR)
Odjel za kulturologiju	1,99%	2,70%	0,67%	62,41%	-18,00%	16,18%	12,31%
FDMZ	7,50%	8,40%	7,19%	8,83%	-7,78%	-1,33%	-1,23%
KIF	2,08%	2,39%	1,66%	31,78%	-	24,57%	15,65%
UNIOS	-	-	-	39,49%	-17,45%	3,05%	1,48%

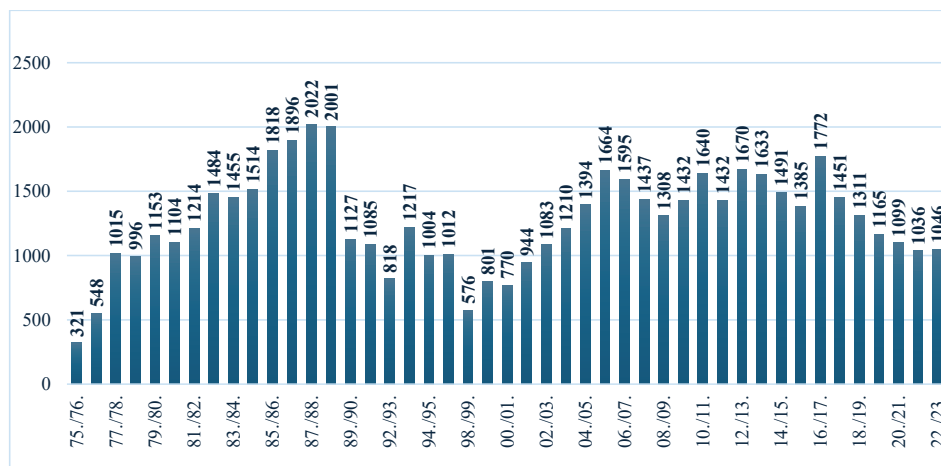
3.1. Fakultet agrobiotehničkih znanosti (FAZOS)

Fakultet agrobiotehničkih znanosti započeo je kao Visoka poljoprivredna škola 1960. godine, s dva smjera – ratarstvom i stočarstvom, organiziranima kao trogodišnji studiji. Fakultet postaje 1970. godine pod nazivom Poljoprivredno-prehrambeno-tehnološki fakultet, uvodeći prehrambenu tehnologiju kao novi studijski program. Godine 1975., izdvajanjem segmenta prehrane, osnovan je Poljoprivredni fakultet, koji je bio jedan od osnivača Sveučilišta. Fakultet je ubrzo organizirao poslijediplomske studije: 1972. godine Zaštitu životinja i biljnih proizvoda, 1977. godine Lovstvo i zaštitu prirode te 1980. godine Hranidbu domaćih životinja s proizvodnjom i doradom krme. 2022. godine Fakultet mijenja naziv u Fakultet agrobiotehničkih znanosti (Barišić, 2010a; FAZOS, n.d.).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju od 1975. do 2023. godine bilo upisano približno 22 950 studenata, što ga čini drugim fakultetom po veličini na Sveučilištu, iza Ekonomskog fakulteta. Analiza podataka pokazuje da je najveći broj studenata na Fakultetu bio upisan u akademskoj godini 1987./1988., kada je na Fakultetu studiralo 2 022 studenata, što je činilo 25,99% ukupnog broja studenata na Sveučilištu (HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.). Najmanje upisanih studenata bilo je u prvoj godini Fakulteta 1975./1976. (321 student; 4,25% ukupnog broja) (UNIOS-PR-INF-1). Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 1269,98, uz standardnu devijaciju (SD) od 374,58, što daje koeficijent varijacije (CV) od 29,50%. Ovaj podatak ukazuje na izraženu varijabilnost broja studenata na FAZOS-u u promatranom razdoblju, kada se uspoređi s ostalim sastavnicama. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,41%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 1,38%. Početkom 21. stoljeća zabilježen je porast broja studenata sve do uvođenja Bolonjskog procesa. Do 2023. godine nisu zabilježene velike promjene u broju studenata na Fakultetu. U prosjeku je broj studenata Fakulteta u promatranom razdoblju činio 12,12% ukupnog broja studenata osječkog Sveučilišta, dok je najveći udio bio zabilježen sredinom i krajem 1980-ih godina, dosegnuvši maksimalnih 27,85% u akademskoj godini 1986./1987. Najmanji udio u ukupnom broju studenata na Sveučilištu Fakultet je imao u akademskoj godini 1975./1976. (4,25%). Od pokretanja Bolonjskog procesa udio

studenata FAZOS-a u ukupnom broju studenata osječkog Sveučilišta kreće se između 6,11% i 10,38%. U promatranom razdoblju najveći porast broja studenata u odnosu na prethodnu godinu iznosio je 85,22% i zabilježen je u akademskoj godini 1976./1977., dok je najveći pad iznosio -43,68% i zabilježen je u akademskoj godini 1998./1999. Prosječna godišnja stopa rasta broja studenata na Fakultetu (AAGR) za promatrano razdoblje iznosi 5,16%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 2,49%.

Grafikon 2. Kretanje ukupnog broja studenata FAZOS-a od 1975. do 2023.

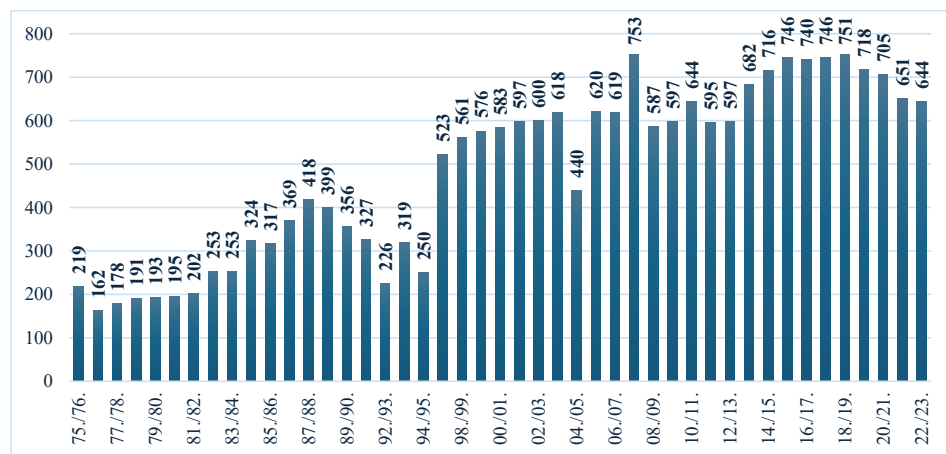
3.2. Prehrambeno-tehnološki fakultet (PTFOS)

Na inicijativu Privredne komore u Osijeku, 1970. godine osnovan je Prehrambeno-tehnološki odjel na Visokoj poljoprivrednoj školi. Studij prehrambene tehnologije pokrenut je 1971. godine na Poljoprivredno-prehrambeno-tehnološkom fakultetu kao zaseban studij. Izdvajanjem tog studija 1976. godine osnovan je Prehrambeno-tehnološki fakultet (Barišić, 2010a).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju studiralo približno 6 173 studenta, što ga čini najmanjim fakultetom među osam osnivača Sveučilišta 1975. godine. Najveći broj studenata upisan na PTFOS na svim godinama studija bio je 753 (4,02%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 2007./2008., dok je najmanji broj bio 162 (2,12%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 1976./1977. (UNIOS-PR-INF-2; Kralik, 2008). Prosječno (M) je na PTFOS-u u promatranom razdoblju u svaku godinu studija bilo upisano 483,56 studenata, uz standardnu devijaciju (SD) od 197,48 te koeficijent varijacije (CV) od 40,84%, što ukazuje na značajnu varijabilnost u kretanju broja studenata tijekom promatranog razdoblja. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,92%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 2,26%. To sugerira da, iako postoji značajna varijabilnost, promjene ukupnog broja studenata na PTFOS-u u prosjeku su male u odnosu na prosječnu vrijednost broja studenata. Fakultet je od svog pokretanja do Domovinskog rata bilježio porast

ukupnog broja studenata, dok je u razdoblju Domovinskog rata i poratnim godinama zabilježena stagnacija. Od akademske godine 1997./1998. na Fakultetu studira, izuzev akademske godine 2004./2005., više od 500 studenata na svim studijskim godinama. Ukupan broj studenata na Fakultetu je stabilan i od akademske godine 2013./2014. kreće se u rasponu od 644 do 751 studenta. U prosjeku je u promatranom razdoblju udio studenata PTFOS-a u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosio 4,15%, čime je jedanaesti od 18 promatranih fakulteta. Najveći udio u ukupnom broju studenata Fakultet je imao u akademskoj godini 2000./2001. (6,92%), a najmanji u akademskoj godini 1976./1977. (2,21%). U promatranom razdoblju najveći porast broja studenata u odnosu na prethodnu godinu iznosio je 41,42% i zabilježen je u akademskoj godini 1993./1994., dok je najveći pad iznosio -28,28% i zabilježen je u akademskoj godini 2004./2005. Prosječna godišnja stopa rasta broja studenata na Fakultetu (AAGR) za promatrano razdoblje iznosi 4,48%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 2,27%.

Grafikon 3. Kretanje ukupnog broja studenata PTFOS-a od 1975. do 2023.

3.3. Ekonomski fakultet (EFOS)

Ekonomski fakultet započeo je kao Centar za ekonomski studij 1959. godine, te je već 1960. godine prvo prerastao u Višu ekonomsku školu, a potom u Ekonomski fakultet kao dio Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Godine 1975. postaje samostalna obrazovna institucija i jedan od osnivača Sveučilišta u Osijeku. Od 1973. godine Fakultet izvodi poslijediplomske studije – Marketing u privrednim organizacijama (1973.), Samoupravljanje – ekonomski i pravni aspekti (1978.), Poslovna politika OUR-a (1979.), Planiranje u OUR-u (1979.) te Poslijediplomski doktorski studij Menadžment nakon 1990. godine (Barišić, 2010a).

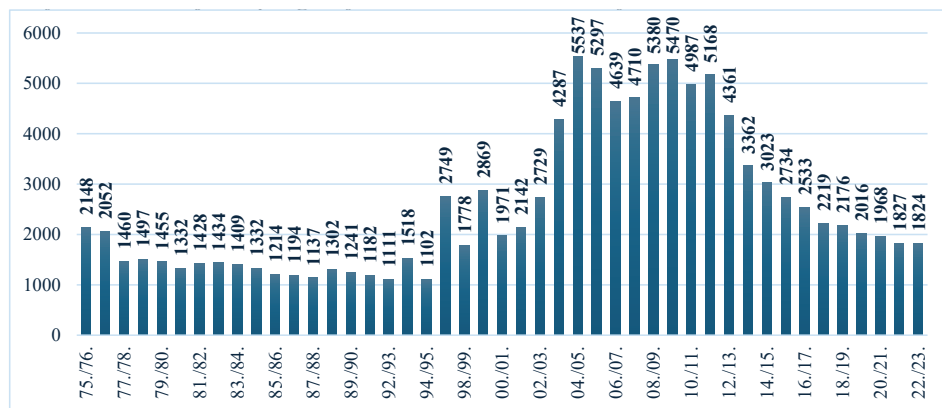
Na Fakultetu je u promatranom razdoblju studiralo približno 31 300 studenata, po čemu je Ekonomski fakultet najveća sastavnica Sveučilišta u promatranom razdoblju. Najveći broj studenata upisanih na Fakultet na svim godinama studija bio je 5 337 (35,39%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 2004./2005., dok je najmanji broj studenata bio 1

102 (18,91%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 1994./1995. (Planinić, 1994; Kralik, 2005). Prosječno (M) je na EFOS-u u promatranom razdoblju u svaku godinu studija bilo upisano 2540,09 studenata, uz standardnu devijaciju (SD) od 1429,09 te koeficijent varijacije (CV) od 56,26%. Dakle, Fakultet ima visoku varijabilnost broja studenata u promatranom razdoblju. Dugoročna promjena broja studenata je minimalna, s blagim negativnim trendom. To potvrđuju godišnja stopa rasta broja studenata na Fakultetu (AAGR) za promatrano razdoblje, koja iznosi -1,60%, te složena godišnja stopa rasta broja studenata (CAGR), koja iznosi -0,36%. Obje ukazuju na blagi trend opadanja ukupnog broja studenata u promatranom razdoblju. Ipak, unatoč tome, Ekonomski fakultet je u promatranom razdoblju, sve do akademske godine 2020./2021., bio najveća sastavnica Sveučilišta po ukupnom broju studenata, dok je od te godine drugi iza Pravnog fakulteta. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata blago je negativna i iznosi -0,06%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi -0,11% u promatranom razdoblju. Ovi pokazatelji sugeriraju da su varijacije ukupnog broja studenata bile manje u odnosu na prosječan broj studenata, ali i da su trendovi išli prema minimalnom smanjenju ukupnog broja studenata. Najstabilniji ukupni broj studenata Fakultet je imao u razdoblju od akademske godine 2003./2004. do 2012./2013., kada je na njemu uvijek bilo upisano između 4 200 i 5 500 studenata. Od te godine primjetan je pad ukupnog broja studenata, koji se kreće u rasponu od 1 827 do 3 362. U prosjeku, u promatranom razdoblju, udio studenata Ekonomskog fakulteta u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 20,99%, čime Fakultet prednjači nad ostalim sastavnicama.

Najveći udio u ukupnom broju studenata Fakultet je imao u akademskoj godini 2004./2005. (35,39%), dok je najmanji zabilježen u akademskoj godini 2022./2023. (11,94%). U promatranom razdoblju najveći porast broja studenata u odnosu na prethodnu godinu, od 61,36%, zabilježen je u akademskoj godini 1999./2000., dok je najveći pad, od -35,32%, zabilježen u akademskoj godini 1998./1999.

Grafikon 4. Kretanje ukupnog broja studenata EFOS-a u Osijeku od 1975. do 2023.

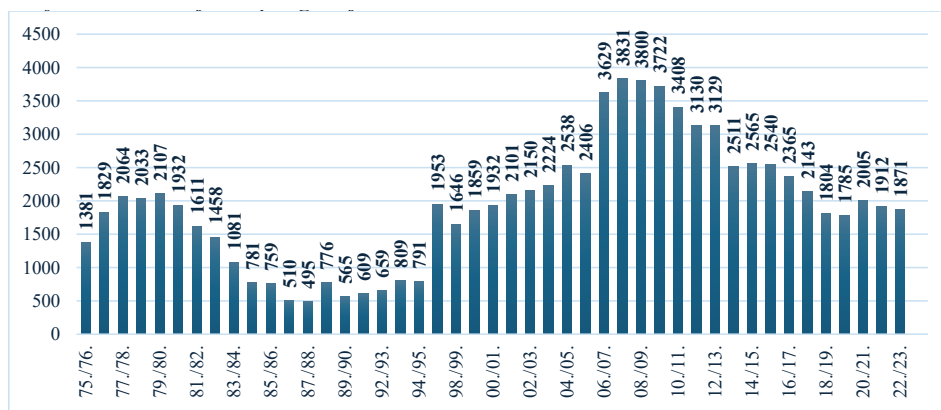
3.4. Pravni fakultet (PRAVOS)

Pravni fakultet iz Zagreba osnovao je dislocirani pravni studij u Osijeku 1961. godine koji nakon 12 godina prestaje s radom, jer se 1973. godine u sklopu Ekonomskog fakulteta pokreće novi studij prava. Godine 1975. osnovan je Pravni fakultet kao zasebna visokoobrazovna ustanova Sveučilišta. Već 1978. godine pokreće se poslijediplomski studij za stjecanje akademskog naslova magistra znanosti, a 1981. godine i poslijediplomski studij za stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti (Barišić, 2010a).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju studiralo približno 22 823 studenta. Najveći broj studenata upisanih na Fakultet u promatranom razdoblju bio je 3 831 (20,45%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 2007./2008., dok je najmanji broj studenata bio 495 (6,36%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 1987./1988. (HR-DAOS-1526. 4.6., kutija 92, 4.5.; Kralik, 2008). Prosječno (M) je na Fakultetu u promatranom razdoblju u sve godine studija bilo upisano 1937,98 studenata, uz standardnu devijaciju (SD) od 916,53 te koeficijent varijacije (CV) od 47,29%, što ukazuje na velike promjene u ukupnom broju upisanih studenata. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,32%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 0,68% u promatranom razdoblju. Obje vrijednosti ukazuju da, iako postoji visoka varijabilnost, u prosjeku su promjene ukupnog broja studenata na PRAVOS-u male u odnosu na prosječnu vrijednost broja studenata i standardnu devijaciju. Primjetno je kako se ukupan broj studenata smanjivao od akademske godine 1980./1981., kada je bilo 1 932 upisana studenta, sve do 1994./1995., kada je bilo ukupno 791 student na Fakultetu. Od akademske godine 1998./1999. pa sve do 2022./2023. Pravni fakultet bilježi broj studenata u rasponu od 1 646 do 3 831. U prosjeku, u promatranom razdoblju udio studenata Pravnog fakulteta u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 16,43%, čime je druga najveća sastavnica po ukupnom broju studenata osječkog Sveučilišta, iza Ekonomskog fakulteta. Najveći udio u ukupnom broju studenata Fakultet je imao u akademskoj godini 1977./1978. (31,61%), dok je najmanji udio zabilježen u akademskoj

godini 1987./1988. (6,36%). U promatranom razdoblju najveći porast broja studenata u odnosu na prethodnu godinu, od 56,77%, zabilježen je u akademskoj godini 1988./1989., dok je najveći pad, od -32,81%, zabilježen u akademskoj godini 1986./1987. Od akademske godine 2020./2021. po ukupnom broju studenata Pravni fakultet je prestigao Ekonomski fakultet i postao najveća sastavnica osječkog Sveučilišta. Prosječna godišnja stopa rasta broja studenata na Fakultetu (AAGR) za promatrano razdoblje iznosi 6,21%, dok složena godišnja stopa rasta broja studenata (CAGR) iznosi 0,63%.

Grafikon 5. *Kretanje ukupnog broja studenata PRAVOS-a od 1975. do 2023.*

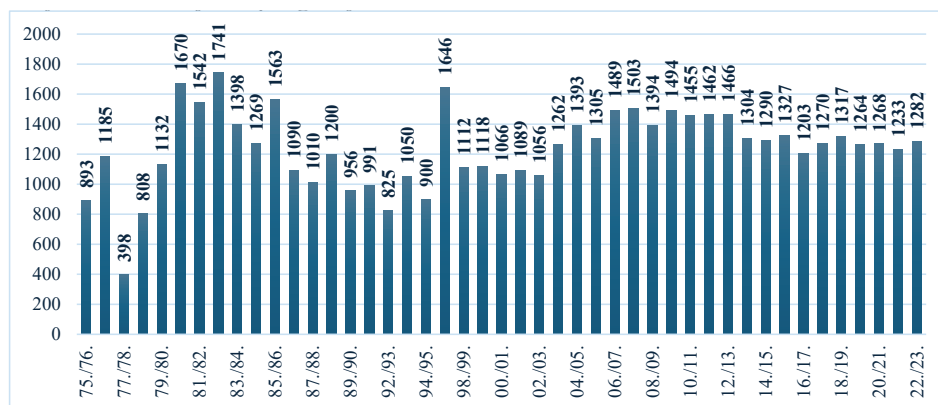
3.5. Filozofski fakultet (FFOS)

Povijest Filozofskog fakulteta počinje osnivanjem Pedagoške akademije 1961. godine s dva odsjeka – razredna i predmetna nastava iz predmeta hrvatski jezik, engleski jezik, njemački jezik, povijest, zemljopis, matematika, fizika, osnove tehničke proizvodnje, glazbeni odgoj, biologija, kemija, domaćinstvo i tjelesna kultura. Godine 1977. institucija prerasta u Pedagoški fakultet. Nova promjena u nazivu događa se 1999. godine kada nastaje Filozofski fakultet. Promjeni naziva prethodilo je izdvajanje smjerova učiteljski i predškolski odgoj, te katedre za matematiku i informatiku, koji postaju zasebni studiji (Barišić, 2010a).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju upisano približno 17 100 studenata. Analiza podataka o broju studenata na Filozofskom fakultetu u Osijeku za razdoblje od 1975. do 2023. godine pokazuje da je najveći broj studenata na Fakultetu bio upisan u akademskoj godini 1982./1983., kada je na Fakultetu studirao 1 741 student (20,37%) (UNIOS-PR-INF-3; UNIOS-PR-IZV-2). Najmanje studenata bilo je upisano u akademskoj godini 1977./1978., kada ih je bilo 398 (6,10%). Najveći porast ukupnog broja studenata, od 103,02%, zabilježen je u akademskoj godini 1978./1979., dok je najveći pad, od -66,41%, zabilježen u akademskoj godini 1977./1978. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 1237,53, uz standardnu devijaciju (SD) od 255,34, što daje koeficijent varijacije (CV) od 20,63%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,32%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu

devijaciju broja studenata iznosi 1,53%. Oba pokazatelja ukazuju na to da varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju nisu bile visoke. Filozofski fakultet je sastavnica Sveučilišta s najnižim koeficijentom varijacije (CV) među osam osnivača Sveučilišta i četvrta ukupno, što sugerira stabilniji broj studenata u promatranom razdoblju u usporedbi s ostalim sastavnicama Sveučilišta. U cijelom promatranom razdoblju, osim u akademskoj godini 1977./1978., Fakultet je uvijek imao između približno 700 i 1 700 studenata. Od uvođenja Bolonjskog procesa do danas, kretanje ukupnog broja studenata na Fakultetu bilo je stabilno, u rasponu od 1 203 do 1 503 studenta. U prosjeku, broj studenata Fakulteta u promatranom razdoblju od osnivanja Sveučilišta činio je važan udio u ukupnom broju studenata osječkog Sveučilišta, 11,75%, dok je najveći udio zabilježen sredinom i krajem 1980-ih godina, s maksimalnim udjelom od 20,92% u akademskoj godini 1985./1986. Najmanji udio studenata FFOS-a u ukupnom broju studenata Sveučilišta, od 6,10%, zabilježen je u akademskoj godini 1977./1978. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 3,90%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 0,81%.

Grafikon 6. Kretanje ukupnog broja studenata FFOS-a od 1975. do 2023.

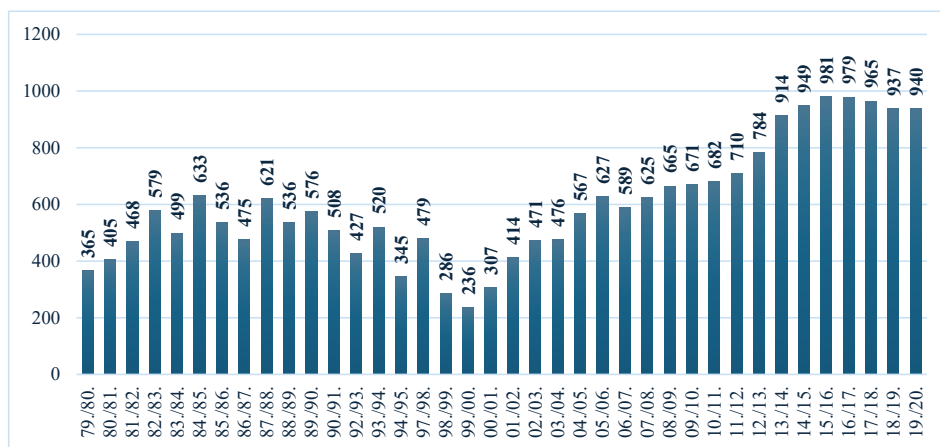
3.6. Strojarski fakultet (SFSB)

Centar za studij strojarstva u Slavonskom Brodu, kao dio Visoke tehničke škole iz Zagreba, osnovan je 1962. godine. Spomenuti Centar postaje Strojarski fakultet 1979. godine, kao dio Instituta za strojarstvo unutar tvrtke Đuro Đaković, kada dobiva dopusnicu za organizaciju obrazovanja šestog stupnja. Godine 1986. Fakultet dobiva dopusnicu za izvođenje obrazovanja sedmog stupnja, 1989. godine Fakultet se izdvaja iz tvrtke Đuro Đaković te postaje samostalna institucija u sklopu Sveučilišta u Osijeku. Osnivanjem Sveučilišta u Slavonskom Brodu 2021. godine, Strojarski fakultet prestaje biti sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Barišić, 2010a, SFSB, n.d.).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju upisano približno 7 664 studenta. Najveći broj studenata upisanih na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2015./2016., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 981 student (8,62%) (Sveučilišni glasnik, 2015). Najmanje

upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 1999./2000., kada ih je bilo 236 (2,61%) (Kralik, 1999). Najveći porast ukupnog broja studenata, od 34,85%, zabilježen je u akademskoj godini 2001./2002., dok je najveći pad, od -40,29%, zabilježen u akademskoj godini 1998./1999. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 598,61, uz standardnu devijaciju (SD) od 204,64, što daje koeficijent varijacije (CV) od 34,19%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,66%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 1,94%. Oba pokazatelja ukazuju na to da varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju nisu bile visoke. U prosjeku, udio studenata Strojarskog fakulteta u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najviši udio, 8,62%, zabilježen je u akademskoj godini 1984./1985., dok je najmanji udio, 2,61%, zabilježen u akademskoj godini 1999./2000. Prosječan udio studenata Strojarskog fakulteta u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 5,29%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 4,37%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 2,52%.

Grafikon 7. Kretanje ukupnog broja studenata Strojarskog fakulteta u Osijeku od 1979. do 2020.

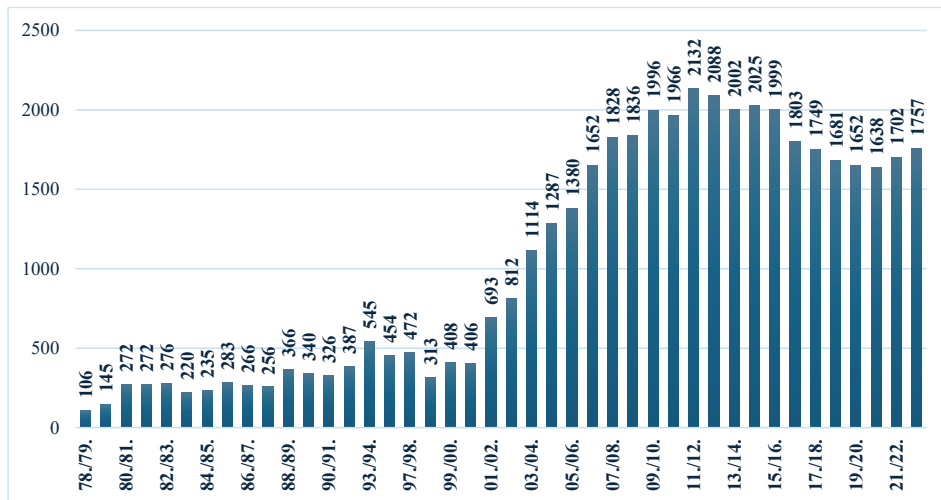
3.7. Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija (FERIT)

Studij elektrostrojarstva, treći studij ovoga smjera u Hrvatskoj, pokrenut je 1978. godine kao dvoipolugodišnji studij. Godine 1987. ostvareni su uvjeti za obrazovanje inženjera elektrotehnike i elektronike jer je studij upisan u registar znanstveno-istraživačkih ustanova. Zahvaljujući tim promjenama, studij 1988. godine mijenja naziv u Studij elektrotehnike. Godine 1991. postaje Elektrotehnički fakultet jer su tada osigurani uvjeti za obrazovanje diplomiranih inženjera. 2016. godine Fakultet je promijenio naziv u Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija (Barišić, 2010a, FERIT, n.d.).

U promatranom razdoblju u 45 generacija upisano je približno 12 244 studenta na FERIT-u. Najveći broj studenata upisanih na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2011./2012., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 2 132 studenta (11,95%) (Kralik, 2012).

Najmanje studenata, njih 106 (1,54%), bilo je upisano u akademskoj godini 1978./1979. (UNIOS-PR-IZV-2). Najveći porast ukupnog broja studenata, od 87,59%, zabilježen je u akademskoj godini 1980./1981., dok je najveći pad, od -33,69%, zabilježen u akademskoj godini 1998./1999. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 1.027,14, uz standardnu devijaciju (SD) od 735,17, što daje koeficijent varijacije (CV) od 71,57%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,27%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 1,78%. Koeficijent varijacije od 71,57% najveći je među svim sastavnicama i ukazuje na velike promjene u ukupnom broju studenata na Fakultetu. Ipak, ukupan broj studenata na Fakultetu stabilizirao se tijekom vremena, pa je tako od akademske godine 2006./2007. do 2022./2023. na Fakultetu uvijek bilo između 1 652 i 2 132 studenta. U prosjeku, udio studenata FERIT-a u ukupnom broju studenata na Sveučilištu iznosi 7,32%. Najveći udio, 11,95%, zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., dok je najmanji udio, 1,54%, zabilježen u akademskoj godini 1978./1979. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 13,09%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 6,44%. FERIT je, prema ovim parametrima, fakultet s najvećim rastom broja studenata među fakultetima koji su pokrenuti ubrzo nakon osnivanja Sveučilišta.

Grafikon 8. Kretanje ukupnog broja studenata FERIT-a od 1978. do 2023.

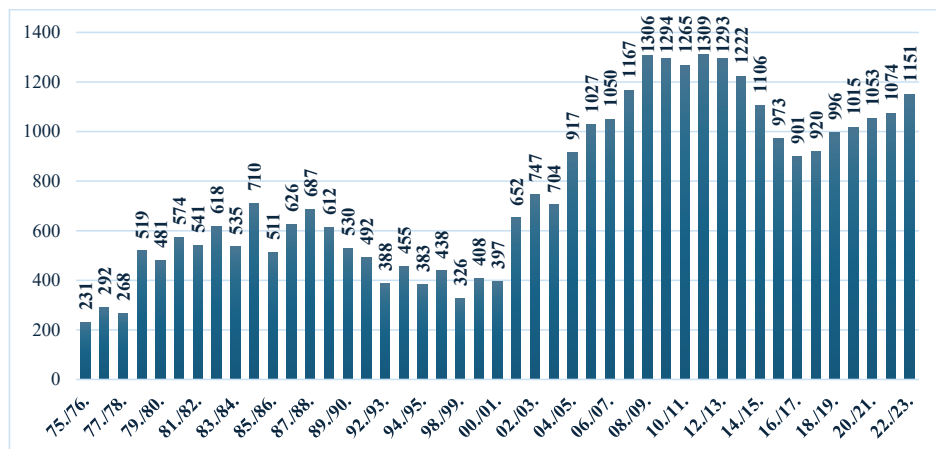

3.8. Građevinski i arhitektonski fakultet (GRAFOS)

Povijest Građevinskog fakulteta počinje 1967. godine osnivanjem Odjela Visoke građevinske škole u Osijeku. Godine 1974., spajanjem sa Zavodom za materijale i konstrukcije Osijek, Odjel prerasta u Višu tehničku građevinsku školu. Status fakulteta stječe 1982. godine pod nazivom Fakultet građevinskih znanosti, ali nije bio samostalna ustanova, već je djelovao kao dio Građevinskog instituta u Zagrebu. Godine 1986. ostvareni su uvjeti za izvođenje studijskih programa sedmog obrazovnog stupnja (četverogodišnji studij). Godine 1991. ustanova počinje djelovati kao samostalni fakultet, a 1992. mijenja naziv u Građevinski fakultet. Od 2018. godine djeluje pod nazivom Građevinski i arhitektonski fakultet (Barišić, 2010a, GRAFOS, n.d.).

Na Fakultetu je u promatranom razdoblju upisano približno 10 520 studenata. Najveći broj studenata upisanih na Građevinski i arhitektonski fakultet u promatranom razdoblju bio je 1 309 (6,70%), koliko ih je bilo u akademskoj godini 2011./2012., a najmanji broj studenata, njih 231 (3,06%), zabilježen je u akademskoj godini 1975./1976. (UNIOS-PR-INF-1; Kralik, 2012). Prosječno (M) je na Fakultetu u promatranom razdoblju u sve godine studija bilo upisano 758,87 studenata, uz standardnu devijaciju (SD) od 332,35, što daje koeficijent varijacije (CV) od 43,80%. To ukazuje na visoke varijacije u ukupnom broju upisanih studenata tijekom promatranog razdoblja. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 0,88%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 2,04%. U prosjeku, udio studenata GRAFOS-a u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 6,40%. Najveći udio u ukupnom broju studenata Fakultet je imao u akademskoj godini 1984./1985. (9,67%), dok je najmanji udio, 3,06%, zabilježen u akademskoj godini 1975./1976. U promatranom je razdoblju najveći porast broja studenata u odnosu na prethodnu godinu, od 93,66%, zabilježen u akademskoj godini 1978./1979., dok je najveći pad, od -28,03%, zabilježen u akademskoj godini 1985./1986. Prosječna godišnja stopa rasta broja studenata na Fakultetu (AAGR) za promatrano razdoblje iznosi 6,69%, dok složena godišnja stopa rasta broja studenata (CAGR) iznosi 3,40%.

Grafikon 9. Kretanje ukupnog broja studenata GRAFOS-a od 1975. do 2023.

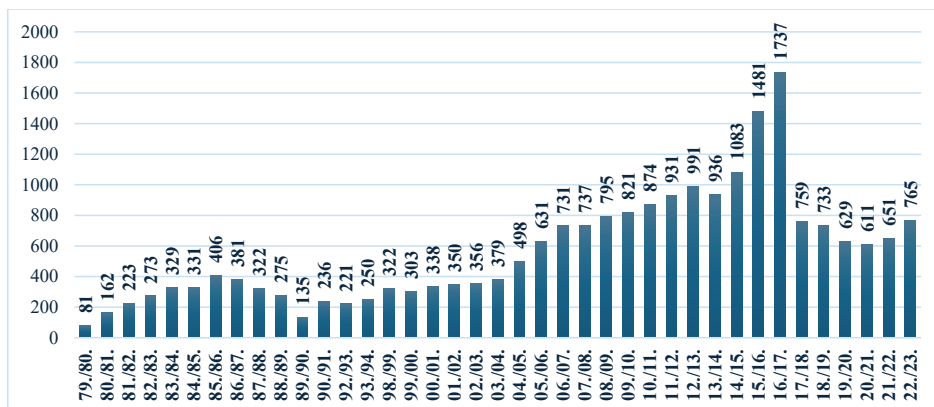
3.9. Medicinski fakultet (MEFOS)

Medicinski fakultet u Osijeku počeo je djelovati 1979. godine kao dislocirani studij Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Time su stvorene pretpostavke za osnivanje klinika u sklopu Opće bolnice Osijek (Fatović Ferencić, Tucak, 2008), čiji počeci, prema Včevu (2009), sežu u 1874. godinu. U razdoblju od 1985. do 1992. godine, zbog neadekvatnih prostornih uvjeta, zagrebački Medicinski fakultet nije organizirao nastavu u Osijeku, no studij nije bio ukinut. Opća bolnica Osijek dobila je status Kliničkog bolničkog centra 1992. godine, što je bila prva pretpostavka za ponovno pokretanje obrazovnog procesa. Druga pretpostavka bila je izgradnja zgrade Temeljnih biomedicinskih znanosti, čime su stvoreni prostorni uvjeti za održavanje nastave. Godine 1998. pokrenut je samostalni Medicinski fakultet kao sastavnica Sveučilišta (Barišić, 2010a).

Najveći broj studenata upisanih na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 1 737 studenata (10,17%) (Sveučilišni glasnik, 2017). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 1979./1980., kada je upisanih studenata bilo 81 (1,04%) (UNIOS-PR-IZV-2). Ukupno je u promatranom razdoblju na Medicinskom fakultetu studiralo približno 4 850 studenata. Najveći porast ukupnog broja studenata, od 100,00%, zabilježen je u akademskoj godini 1980./1981., dok je najveći pad, od -56,30%, zabilježen u akademskoj godini 2017./2018., što se poklopilo s osnivanjem Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo, čime se dio studenata MEFOS-a izdvojio na novu ustanovu. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 565,82, uz standardnu devijaciju (SD) od 360,18, što daje koeficijent varijacije (CV) od 63,66%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,17%, a prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata 1,70%. Oba pokazatelja ukazuju na to da varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju nisu bile visoke. U prosjeku, udio studenata MEFOS-a u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio,

10,17%, zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., dok je najmanji udio, 1,04%, zabilježen u akademskoj godini 1979./1980. Prosječan udio u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 4,25%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 8,60%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) na MEPOS-u iznosi 6,09%.

Grafikon 10. Kretanje ukupnog broja studenata MEPOS-a od 1979. do 2023.

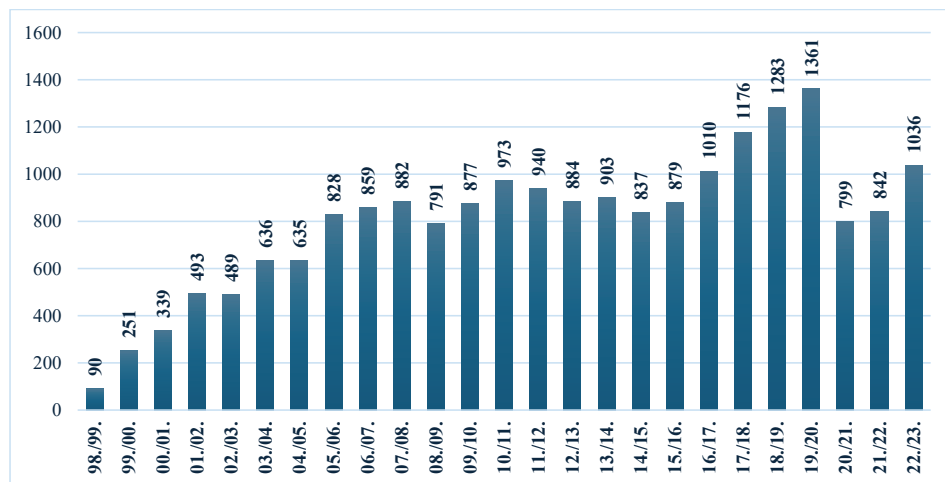
3.10. Fakultet za odgojno obrazovne znanosti (FOOZOS)

Isobrazba učitelja razredne nastave započela je 1961. godine na Pedagoškoj akademiji kao zaseban studijski smjer, često u kombinaciji s hrvatskim jezikom ili matematikom. Godine 1972. uvodi se dvogodišnji studij za predškolske odgojitelje. Godine 1998. osniva se Visoka učiteljska škola na kojoj započinje izvođenje četverogodišnjeg studija predškolskog odgoja. Godine 2005. Visoka učiteljska škola postaje Učiteljski fakultet, kada se uvodi integrirani preddiplomski i diplomski studij za školskog učitelja. Godine 2014. Fakultet mijenja naziv u Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti (Barišić, 2010a, FOOZOS, n.d.).

U promatranom razdoblju na Fakultetu je studiralo približno 4 849 studenata. Najveći broj ukupno upisanih studenata na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2019./2020., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 1 361 student (8,79%) (Sveučilišni glasnik, 2020). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 1998./1999., kada je upisanih studenata bilo 90 (1,09%) (Kralik, 1999). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 178,89%, zabilježen je u akademskoj godini 1999./2000., dok je najveći pad, od -41,29%, zabilježen u akademskoj godini 2020./2021. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 803,72, uz standardnu devijaciju (SD) od 292,95, što daje koeficijent varijacije (CV) od 36,45%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,03%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 4,96%. Oba pokazatelja ukazuju da varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju nisu bile visoke, no ipak su veće nego na drugim sastavnicama. Najveći udio studenata FOOZOS-a u ukupnom broju studenata Sveučilišta zabilježen je u akademskoj godini 2019./2020., kada je iznosio 8,79%,

dok je najmanji udio, od 1,09%, zabilježen u akademskoj godini 1998./1999. Prosječni postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 5,09%. Među fakultetima koji na Sveučilištu u prosjeku imaju više od 1.000 studenata ukupno i čine više od 5% ukupnog broja studenata, FOOZOS ima najveću prosječnu godišnju stopu rasta (AAGR), koja iznosi 15,04%, i najveću složenu godišnju stopu rasta (CAGR), koja iznosi 10,27%.

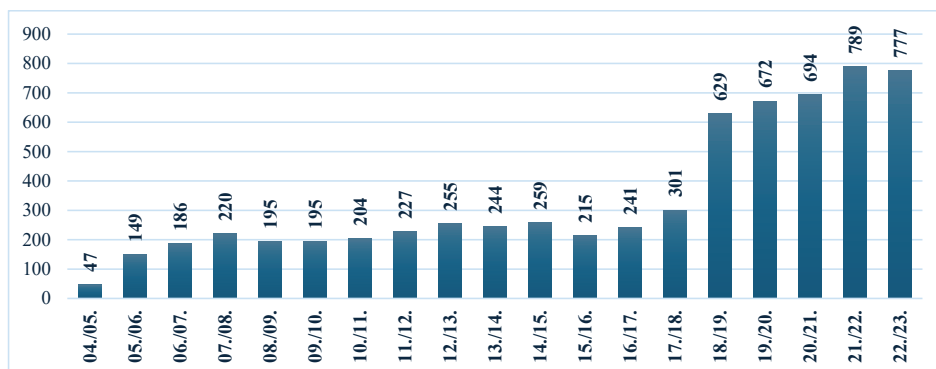
Grafikon 11. Kretanje ukupnog broja studenata FOOZOS-a od 1998. do 2023.

3.11. Akademija za umjetnost i kulturu (AUKOS)

Umjetnička akademija osnovana je 2005. godine kao interdisciplinarni studij za likovnu umjetnost, glumu i glazbenu kulturu. Likovna umjetnost bila je novoosnovani studijski smjer, dok su se studiji glume i glazbene kulture već izvodili na Pedagoškom (kasnije Filozofskom) fakultetu prije integracije u Akademiju. Godine 2018. ustanova prolazi promjene, dobiva status znanstveno-nastavne visokoobrazovne institucije spajanjem s Odjelom za kulturologiju osječkog Sveučilišta te postaje Akademija za umjetnost i kulturu (Barišić, 2010a, AUKOS, n.d.).

Grafikon 12. Kretanje ukupnog broja studenata AUKOS-a od 2004. do 2023.

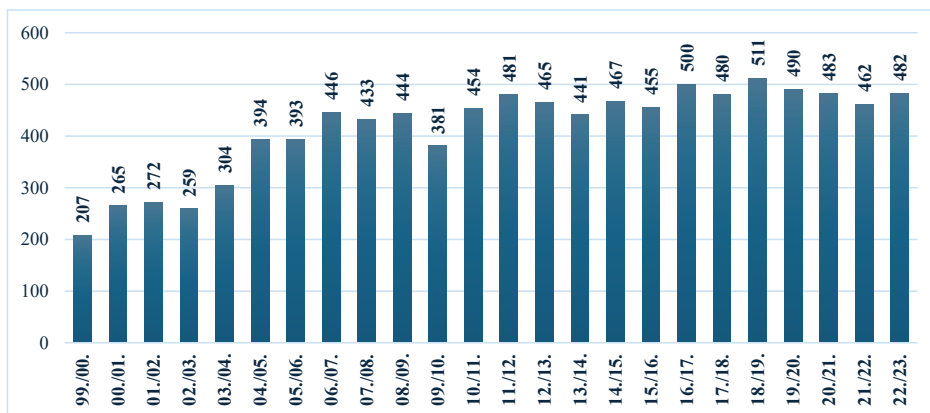

Ukupno je u promatranom razdoblju na Fakultetu studiralo približno 1 240 studenata. Najveći broj ukupno upisanih studenata na AUKOS zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 789 studenata (5,54%) (Sveučilišni glasnik, 2022). Najmanji broj upisanih studenata, 47 (0,30%), bio je u akademskoj godini 2004./2005. (Kralik, 2005). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 217,02%, zabilježen je u akademskoj godini 2005./2006., dok je najveći pad, od -16,99%, zabilježen u akademskoj godini 2015./2016. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 342,05, uz standardnu devijaciju (SD) od 228,87, što daje koeficijent varijacije (CV) od 66,91%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 6,99%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 10,44%. Ovi pokazatelji ukazuju na to da su varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju bile iznad prosjeka drugih sastavnica. U prosjeku, udio studenata Akademije u ukupnom broju studenata Sveučilišta nikada nije bio velik. Najveći udio, 5,54%, zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., dok je najmanji udio, od 0,30%, zabilježen u akademskoj godini 2004./2005. Prosječni postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 2,11%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 23,89%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 15,91%.

3.12. Fakultet primijenjene matematike i informatike (MATHOS)

Studij matematike, kao izvanredni dvopredmetni studij u kombinaciji s fizikom, osnovan je u Osijeku 1958. godine u sklopu nastavnog centra Više tehničke škole iz Zagreba. Od 1962. godine na Pedagoškoj akademiji izvode se studiji Matematike i fizike te Matematike i informatike. Godine 1999. studij matematike izdvaja se iz Filozofskog fakulteta i postaje Odjel za matematiku, prvi sveučilišni odjel u Republici Hrvatskoj. Godine 2023. prerasta u Fakultet primijenjene matematike i informatike (Barišić, 2010a, MATHOS, n.d.).

Grafikon 13. Kretanje ukupnog broja studenata MATHOS-a od 1999. do 2023.

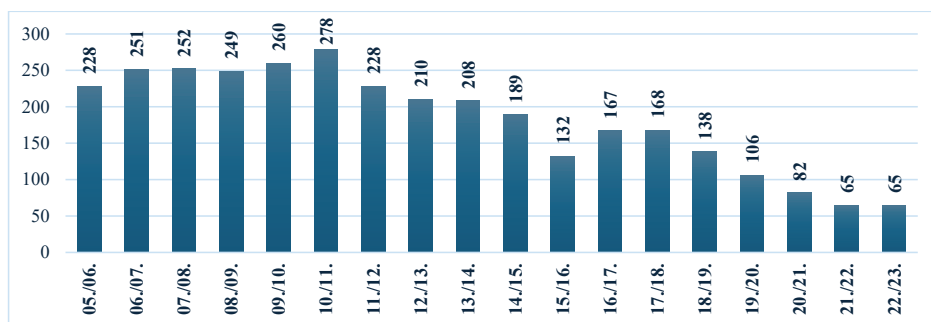

U promatranom razdoblju na Fakultetu je studirao približno 2 061 student. Najveći broj upisanih studenata na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2018./2019., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 511 studenata (3,18%) (Sveučilišni glasnik, 2019). Najmanje upisanih studenata, 207 (2,29%), bilo je u akademskoj godini 1999./2000. (Kralik, 2000). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 29,61%, zabilježen je u akademskoj godini 2004./2005., dok je najveći pad, od -14,19%, zabilježen u akademskoj godini 2009./2010. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 415,38, uz standardnu devijaciju (SD) od 86,13, što daje koeficijent varijacije (CV) od 20,74%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,03%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 4,96%. Ovi pokazatelji ukazuju na to da varijacije u ukupnom broju studenata na Fakultetu u promatranom razdoblju nisu bile visoke. U prosjeku, udio studenata MATHOS-a u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio, 3,39%, zabilježen je u akademskoj godini 2020./2021., dok je najmanji udio, od 1,93%, zabilježen u akademskoj godini 2009./2010. Prosječni postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 2,67%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 4,27%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 3,59%.

3.13. Katolički bogoslovni fakultet

Filozofsko-teološki studij u Đakovu, *Lyceum episcopale*, osnovan je 1806. godine, a od 1937. godine prerasta u Visoku bogoslovnu školu. Od 1987. godine škola postaje sastavni dio KBF-a Zagreb. Studij teologije u Đakovu pokreće se 1994. godine kao područni studij zagrebačkog KBF-a, koji iste godine postaje sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Inicijativa za osnivanje samostalnog fakulteta pokrenuta je 2003. godine. Dvije godine kasnije, 2005. godine, osniva se Katoličko-bogoslovni fakultet u Đakovu kao samostalna obrazovna institucija i nova sastavnica Sveučilišta J. J. Strossmayera (Dogan, 2006; Barišić, 2010a).

Grafikon 14. Kretanje ukupnog broja studenata KBF-a od 2005. do 2023.

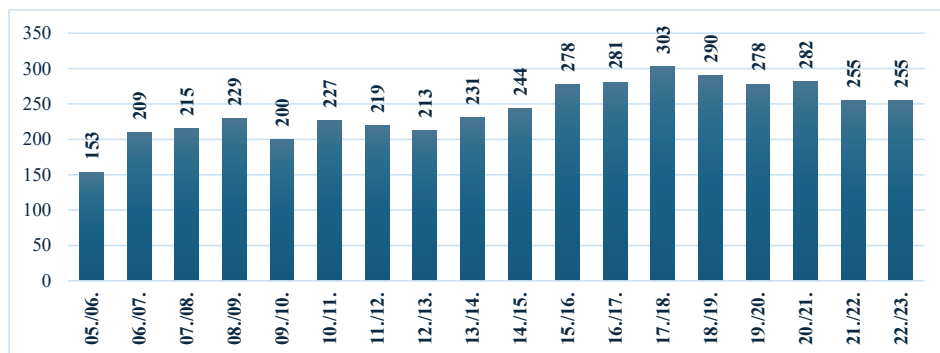

Ukupno je u promatranom razdoblju na Fakultetu studiralo približno 735 studenata. Najveći broj studenata upisanih na Fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2010./2011., kada je na Fakultetu studiralo ukupno 278 studenata (1,43%) (Kralik, 2011). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskim godinama 2021./2022. i 2022./2023., kada je ukupan broj upisanih studenata iznosio 65 (0,45% i 0,43%) (Sveučilišni glasnik, 2022, 2023). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 26,52%, zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., dok je najveći pad, od -30,16%, zabilježen u akademskoj godini 2015./2016. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 182, uz standardnu devijaciju (SD) od 67,99, što daje koeficijent varijacije (CV) od 37,36%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi -3,32%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi -8,89%. Ovi pokazatelji ukazuju na dugoročni trend smanjenja ukupnog broja studenata, koji je upravo na KBF-u najizraženiji. U prosjeku, udio studenata Katoličkog bogoslovnog fakulteta u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio, 1,43%, zabilježen je u akademskoj godini 2010./2011., dok je najmanji udio, od 0,43%, zabilježen u akademskoj godini 2022./2023. Prosječni postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 1,03%. Prosječna godišnja stopa rasta ($AAGR$) iznosi -6,05%, dok složena godišnja stopa rasta ($CAGR$) iznosi -6,73%, i obje potvrđuju trend opadanja ukupnog broja studenata na Fakultetu.

3.14. Odjel za biologiju

Obrazovanje nastavnika biologije započelo je 1974. godine na Pedagoškoj akademiji kao dvogodišnji studij. Godine 1977. smjer biologija prerasta u četverogodišnji studij na Pedagoškom fakultetu. Osnivanjem Zavoda za biologiju 1989. godine stvoreni su uvjeti za dodatnu izobrazbu znanstvenika i nastavnika. Smjer biologija izdvaja se iz Filozofskog fakulteta 2005. godine i postaje zaseban sveučilišni Odjel za biologiju (Barišić, 2010a).

Grafikon 15. Kretanje ukupnog broja studenata Odjela za biologiju od 2005. do 2023.

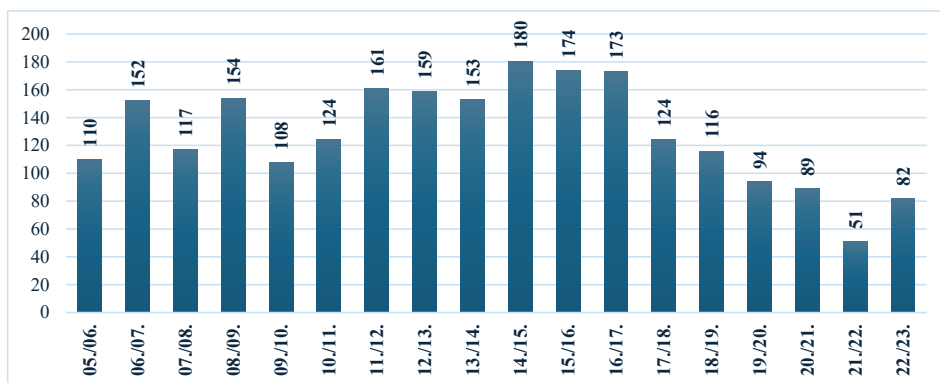

Ukupno je u promatranom razdoblju na Odjelu studiralo približno 1 064 studenta. Najveći broj studenata upisanih na Odjelu zabilježen je u akademskoj godini 2017./2018., kada je na Odjelu studiralo ukupno 303 studenta (1,84%) (Sveučilišni glasnik, 2018). Najmanji broj upisanih studenata, njih 153 (0,91%), zabilježen je u akademskoj godini 2005./2006. (Kralik, 2006). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 36,60%, zabilježen je u akademskoj godini 2006./2007., dok je najveći pad, od -12,66%, zabilježen u akademskoj godini 2009./2010. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 242,33, uz standardnu devijaciju (SD) od 37,61, što daje koeficijent varijacije (CV) od 15,52%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,48%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 9,53%. U prosjeku, udio studenata Odjela u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio, 1,98%, zabilježen je u akademskoj godini 2020./2021., dok je najmanji udio, 0,91%, zabilježen u akademskoj godini 2005./2006. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 1,43%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 3,58%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 2,88%.

3.15. Odjel za fiziku

Studij fizike, kao izvanredni dvopredmetni studij u kombinaciji s matematikom, pokrenut je 1958. godine u Osijeku u sklopu Nastavnog centra Više tehničke škole iz Zagreba. Od 1962. godine na Pedagoškoj akademiji počinje se izvoditi studij Matematike i fizike, dok se od 1964. godine uvodi studij Fizika i osnove tehnike i proizvodnje. Godine 1977. pokrenut je novi smjer pod nazivom Proizvodno-tehničko obrazovanje (PTO). Ukidanjem PTO-a kao školskog predmeta, 1990. godine uvodi se smjer Fizika i politehnika, koji 2001. godine mijenja naziv u Fizika i tehnička kultura s informatikom. Te iste akademske godine studij fizike počinje se izvoditi u sklopu novoosnovanog sveučilišnog Odjela za matematiku. Godine 2004. osnovan je Odjel za fiziku, čime postaje samostalna znanstveno-nastavna sastavnica Sveučilišta (Barišić, 2010a).

Grafikon 16. Kretanje ukupnog broja studenata Odjela za fiziku od 2005. do 2023.

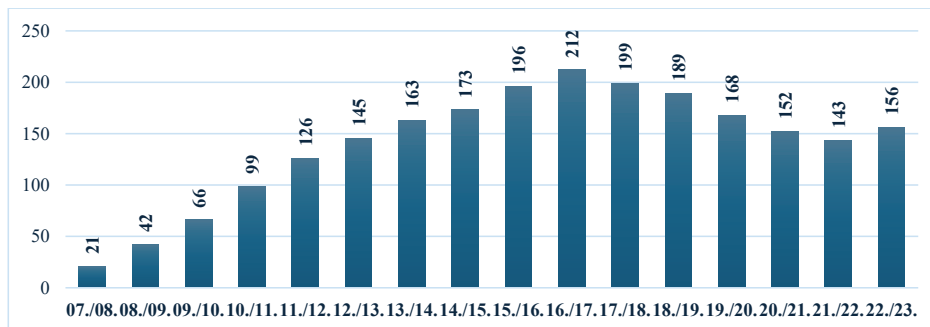

Ukupno je u promatranom razdoblju na Odjelu za fiziku studiralo približno 623 studenta. Najveći broj studenata upisanih na Odjel zabilježen je u akademskoj godini 2014./2015., kada je na Odjelu studiralo ukupno 180 studenata (1,06%) (Turkalj, 2015). Najmanji broj upisanih studenata zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., kada je bilo upisano 51 student (0,36%) (Sveučilišni glasnik, 2022). Maksimalan porast ukupnog broja studenata, od 60,78%, zabilježen je u akademskoj godini 2022./2023., dok je najveći pad, od -42,70%, zabilježen u akademskoj godini 2021./2022. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 128,94, uz standardnu devijaciju (SD) od 35,35, što daje koeficijent varijacije (CV) od 27,41%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 1,34%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 4,88%, što ukazuje da varijacije u ukupnom broju studenata na Odjelu u promatranom razdoblju nisu bile visoke. U prosjeku, udio studenata Odjela za fiziku u ukupnom broju studenata na Sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio, 1,06%, zabilježen je u akademskoj godini 2014./2015., dok je najmanji udio, 0,36%, zabilježen u akademskoj godini 2021./2022. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 0,74%. Prosječna godišnja stopa rasta ($AAGR$) iznosi 1,72%, dok složena godišnja stopa rasta ($CAGR$) iznosi -1,62%.

3.16. Odjel za kemiju

Studij kemije počinje se izvoditi 1961. godine na Pedagoškoj akademiji, kao dvopredmetni studij Biologija i kemija. Katedra za kemiju u sklopu Pedagoškog fakulteta osnovana je 1977. godine. Samostalnom znanstveno–nastavnom sastavnicom Sveučilišta postaje 2005., pod nazivom Odjel za kemiju (Barišić, 2010a).

Grafikon 17. Kretanje ukupnog broja studenata Odjela za kemiju od 2007. do 2023.

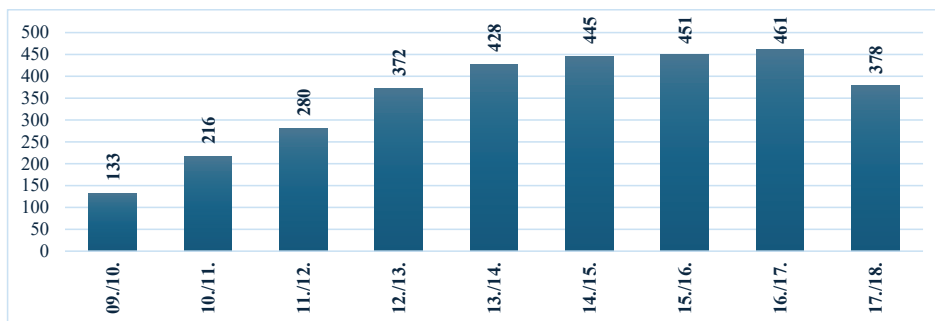

Ukupno je u promatranom razdoblju na Odjelu studiralo približno 549 studenata. Najveći broj studenata upisanih na Odjel za kemiju zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., kada je na Odjelu studiralo ukupno 212 studenata (1,24%) (Sveučilišni glasnik, 2017). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 2007./2008., kada je bio upisan 21 student (0,11%) (Kralik, 2008). Maksimalan porast ukupnog broja studenata od 100,00% zabilježen je u akademskoj godini 2008./2009., dok je najveći pad ukupnog broja studenata od -11,11% zabilježen u akademskoj godini 2019./2020. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 140,63, uz standardnu devijaciju (SD) od 54,86, što daje koeficijent varijacije (CV) od 39,01%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 12,37%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 31,70%. Ovi podaci ukazuju na visoku varijabilnost broja studenata te značajan rast broja studenata koji je zabilježen na Odjelu za kemiju. Ipak, u apsolutnim vrijednostima, udio studenata Odjela za kemiju u ukupnom broju studenata na sveučilištu nikada nije bio velik. Najveći udio od 1,24% zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., dok je najmanji udio od 0,11% zabilježen u akademskoj godini 2007./2008. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 0,84%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 17,39%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 13,35%.

3.17. Odjel za kulturologiju

Odjel za kulturologiju pokrenut je 2009. godine kao prvi interdisciplinarni studij na Sveučilištu. Spajanjem Odjela i Umjetničke akademije 2018. godine, Odjel postaje Odsjek za kulturologiju u sklopu Akademije za umjetnost i kulturu (AUKOS, n.d.).

Grafikon 18. Kretanje ukupnog broja studenata Odjela za kulturologiju od 2009. do 2018.

Ukupno je u promatranom razdoblju na fakultetu studiralo približno 793 studenta. Najveći broj studenata upisanih na Odjel za kulturologiju zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., kada je na fakultetu studiralo ukupno 461 student (2,70%) (Sveučilišni glasnik, 2017). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 2009./2010., kada je bilo upisano 133 studenta (0,68%) (Kralik, 2010). Maksimalan porast ukupnog broja studenata od 62,41% zabilježen je u akademskoj godini 2010./2011., dok je najveći pad ukupnog broja studenata od -18,00% zabilježen u akademskoj godini 2017./2018. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 351,56, uz standardnu devijaciju (SD) od 109,96, što je koeficijent varijacije (CV) od 31,28%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi 4,60%, dok prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi 14,72%. U prosjeku, udio studenata Odjela za kulturologiju u ukupnom broju studenata Sveučilišta nikada nije bio velik. Najveći udio od 2,70% zabilježen je u akademskoj godini 2016./2017., dok je najmanji udio od 0,67% zabilježen u akademskoj godini 2009./2010. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 1,99%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) Odjela iznosi 16,18%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 12,31%. Pripajanjem Odjela Umjetničkoj akademiji u Osijeku, počela je djelovati Akademija za umjetnost i kulturu.

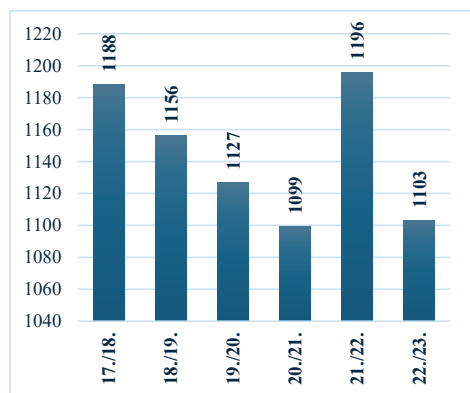
3.18. Fakultet dentalne medicine i zdravstva (FDMZ)

Fakultet dentalne medicine i zdravstva osnovan je 2017. godine, sa studijima dentalne medicine, sestrinstva i fizikalne terapije (FDMZ, n.d.).

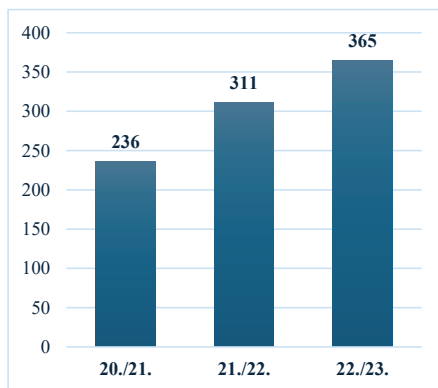
Ukupno je u promatranom razdoblju na fakultetu studiralo približno 2 053 studenta. Najveći broj studenata upisanih na fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., kada je na fakultetu studiralo ukupno 1 196 studenata (8,40%) (Sveučilišni glasnik, 2022). Najmanje upisanih studenata bilo je u akademskoj godini 2020./2021., kada je bilo 1 099 studenata (7,74%) (Sveučilišni glasnik, 2021). Maksimalan porast ukupnog broja studenata od 8,83% zabilježen je u akademskoj godini 2021./2022., dok je najveći pad od -7,78% zabilježen u akademskoj godini 2022./2023. Prosječan broj studenata (M) u

promatranom razdoblju iznosi 1144,83, uz standardnu devijaciju (SD) od 38,24, što je koeficijent varijacije (CV) od 3,34%. Prosječna postotna promjena po godini u odnosu na prosječan broj studenata iznosi -0,12%, a prosječna postotna razlika u odnosu na standardnu devijaciju broja studenata iznosi -3,47%, što ukazuje na trend minimalnog opadanja broja studenata, ne toliko izražen kao u slučaju KBF-a. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 7,50%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi -1,33%, dok složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi -1,23%..

Grafikon 19. Kretanje ukupnog broja studenata FDMZa od 2017. do 2023.

Grafikon 20. Kretanje ukupnog broja studenata KIFOS-a od 2020. do 2023.

3.19. Kineziološki fakultet (KIFOS) i Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi

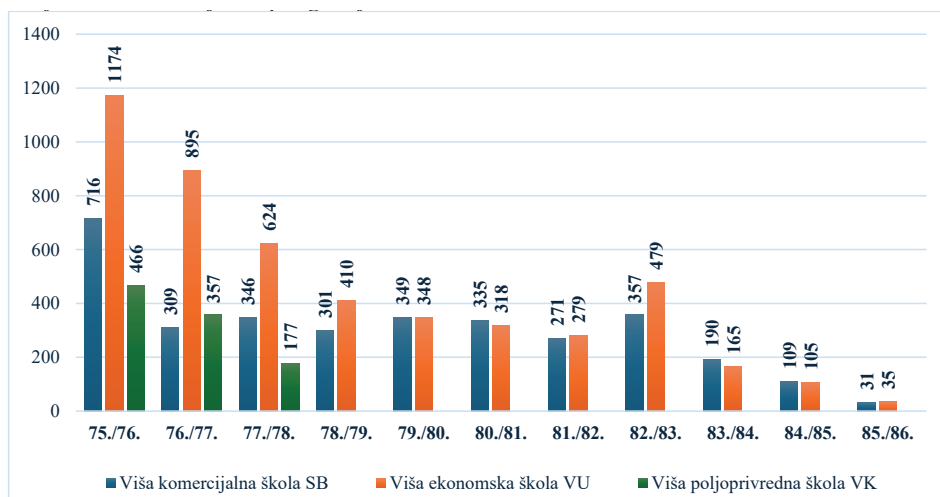
Nastava fizičke kulture kao dvogodišnji studij izvodila se na Pedagoškoj akademiji od 1961. godine. Na Pedagoškom fakultetu je 1978. godine pokrenut četverogodišnji studij fizičke kulture, koji je obustavljen 1984. godine. U sklopu Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti 2017. godine osnovan je Odsjek za kineziologiju, koji je akademske 2020./2021. godine prerastao u Fakultet kineziologije u Osijeku (Barišić, 2010a, KIFOS, n.d.). Najveći broj studenata upisanih na fakultet zabilježen je u akademskoj godini 2022./2023., kada je na fakultetu studiralo ukupno 365 studenata (2,39%) (Sveučilišni glasnik, 2023). Najmanje studenata bilo je u akademskoj godini 2020./2021., kada ih je bilo 236 (1,66%) (Sveučilišni glasnik, 2021). Tijekom svog postojanja fakultet nije zabilježio pad ukupnog broja studenata. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju iznosi 304, uz standardnu devijaciju (SD) od 52,90, što je koeficijent varijacije (CV) od 17,40%. Prosječan postotak udjela u ukupnom broju studenata Sveučilišta iznosi 2,08%. Prosječna godišnja stopa rasta (AAGR) iznosi 24,57%, a složena godišnja stopa rasta (CAGR) iznosi 15,65%.

Ukidanjem Veleučilišta u Požegi stvoren je Fakultet turizma i ruralnog razvoja, koji je postao sastavnica Sveučilišta 2022. godine (FTRR, n.d.). U promatranom razdoblju na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi, koji je pokrenut 2022. godine, studira 620 studenata, što čini 4,06% ukupnog broja studenata Sveučilišta.

3.20. Viša komercijalna škola Slavonski Brod, Viša ekonomska škola Vukovar i Viša poljoprivredna škola Vinkovci

Na tri više škole u promatranom razdoblju studiralo je približno 6 354 studenta. Najviše studenata bilo je na Višoj ekonomskoj školi u Vukovaru (3.068), zatim na Višoj komercijalnoj školi u Slavonskom Brodu (2 534), dok je najmanje studenata bilo na Višoj poljoprivrednoj školi u Vinkovcima (752). U trenutku osnivanja Sveučilišta 1975. godine, Viša ekonomska škola u Vukovaru, sa 1.174 studenta, bila je treća najveća sastavnica Sveučilišta, iza Ekonomskog i Pravnog fakulteta, s udjelom od 15,52% u ukupnom broju studenata Sveučilišta. Iste su godine Viša komercijalna škola u Slavonskom Brodu (716) i Viša poljoprivredna škola u Vinkovcima (466) imale najveće udjele studenata, koji su iznosili 9,49% i 6,17%. Prosječan broj studenata (M) u promatranom razdoblju na Višoj ekonomskoj školi u Vukovaru bio je 439,27, na Višoj komercijalnoj školi u Slavonskom Brodu 301,27, a na Višoj poljoprivrednoj školi u Vinkovcima 333,33. Standardne devijacije (SD) iznosile su za Višu ekonomsku školu u Vukovaru 327,97, za Višu komercijalnu školu u Slavonskom Brodu 166,21, a za Višu poljoprivrednu školu u Vinkovcima 119,16. S obzirom na to da su Viša komercijalna škola u Slavonskom Brodu i Viša ekonomska škola u Vukovaru prestale s radom, a Viša poljoprivredna škola u Vinkovcima pripojena Poljoprivrednom fakultetu već 1978. godine, za njih nisu računane prosječne godišnje stope rasta (AAGR) niti složene godišnje stope rasta (CAGR).

Grafikon 21. Kretanje ukupnog broja studenata Viših škola od 1975. do 1985.

4. Zaključak

Istraživanje je provedeno uz nekoliko ograničenja. Prvo, nedostatak podataka za akademsku godinu 1991./1992. djelomično utječe na cjelovitost analize povijesnih fluktuacija broja studenata. Drugo, zbog specifične prirode analiziranih podataka nije moguće koristiti parametrijske testove, pa se u istraživanju koristi neparametrijski Kendallov τ test. Osim navedenog, metodološka ograničenja odnose se na dostupnost podataka o stopama diplomiranja i fluktuacijama studenata među fakultetima, što predstavlja izazov za precizan izračun ukupnog broja studenata na osječkom Sveučilištu u istraživanom razdoblju. Problem u istraživanju predstavljalo je i prikupljanje potrebne građe i izvora. U Državnom arhivu u Osijeku postoje djelomični podaci samo za razdoblje od 1980. do 1990. godine. Ostali podaci pronađeni su u pismohrani Rektorata Sveučilišta, koja nije sistematizirana prema pravilima arhivske struke za razdoblje prije 1990-ih godina. Navedeno je dovelo do potrebe za osmišljavanjem vlastitog načina citiranja korištenih izvora iz pismohrane Rektorata, koji je priložen u popisu literature i izvora.

Svi dokumenti pronađeni u pismohrani označeni su kraticom UNIOS-PR, koja označava da se radi o sveučilišnoj informaciji (INF), sveučilišnom izvještaju (IZV) ili odluci (ODL), uz dodatnu numeraciju radi razlikovanja. Primjerice, oznaka UNIOS-PR-INF-1 označava dokument pod nazivom *Informacija o studentima upisanim u školsku godinu 1975./1976.*, dok oznaka UNIOS-PR-IZV-4 označava dokument pod nazivom *Izvešće o radu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1990.* Uz navedena ograničenja, ipak je bilo moguće provesti detaljnu analizu kretanja broja studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u promatranom razdoblju.

Sveučilište u Osijeku, od 1990. godine Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, osnovano je 1975. godine te je od osnivanja do 2023. godine bilježilo stalan porast broja studenata. Povijest Sveučilišta u ovom istraživanju podijeljena je u tri razdoblja: prvo razdoblje od osnutka do 1991. godine, drugo od 1991. do 2005. godine te treće od 2005. do 2023. godine. U cjelokupnoj povijesti na Sveučilištu je studiralo približno 162 738 studenata. Prve akademske godine bilo je 7 549 studenata, a u akademskoj godini 2022./2023. njih 15 281. U prvom razdoblju Sveučilište je imalo ukupno osam fakulteta, u drugom razdoblju broj je porastao na 15 visokoobrazovnih ustanova – 10 fakulteta, jednu akademiju i četiri sveučilišna odjela, a u trećem na 18 – 14 fakulteta, jednu akademiju i tri sveučilišna odjela. U prvom razdoblju broj studenata bio je stabilan i kretao se između 7 000 i 8 000, s iznimkom akademske godine 1982./1983., kada je bilo 8 547 studenata. U drugom razdoblju, zbog posljedica Domovinskog rata, broj studenata pao je na između 5 000 i 6 000. Međutim, krajem rata zabilježen je ponovni rast, pa se od 1996. do 2005. godine broj studenata kretao između 6 200 i 15 700. U trećem razdoblju broj studenata rastao je do vrhunca u akademskoj godini 2009./2010., kada je na Sveučilištu bilo ukupno 19 717 studenata. Od 2013. godine bilježi se blagi pad, pa je 2023. godine na osječkom Sveučilištu studiralo 15 281 studenata. U cijelom promatranom razdoblju prosječan broj studenata

(M) na osječkom Sveučilištu bio je 11661,57, uz standardnu devijaciju (SD) od 4822,17. Velike oscilacije u broju studenata potvrđuje i visok koeficijent varijacije (CV) od 43,35%.

U radu su testirane četiri hipoteze, od kojih su tri u potpunosti potvrđene, a jedna djelomično.

Prva hipoteza, da broj studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku značajno raste s povećanjem broja sastavnica Sveučilišta u promatranom razdoblju, u potpunosti je potvrđena. Kendallov τ test pokazao je da su broj sastavnica Sveučilišta i ukupan broj studenata u pozitivno umjerenoj korelaciji ($\tau = 0,680$; $p < 0,0001$), što potvrđuje statistički značajnu povezanost između broja fakulteta i ukupnog broja studenata na Sveučilištu. Fakulteti s najvećim prosječnim udjelom u ukupnom broju studenata Sveučilišta su EFOS (20,99%), PRAVOS (16,43%), FAZOS (12,12%) i FFOS (11,75%), svi osnivači Sveučilišta. Sastavnice s najvećim ukupnim brojem studenata u povijesti Sveučilišta također su njegovi osnivači: EFOS s 31 300, FAZOS s 22 950, PRAVOS s 22 823, FFOS sa 17 100, FERIT s 12 244 i GRAFOS s 10 520 studenata.

Druga hipoteza o velikoj razlici u varijabilnosti broja studenata između pojedinih sastavnica Sveučilišta potvrđena je analizom koeficijenta varijacije (CV) za sve sastavnice. Koeficijent varijacije za cijelo Sveučilište iznosi visokih 41,35%. Od 18 sastavnica Sveučilišta, njih 13 ima koeficijent varijacije niži od prosjeka Sveučilišta. Najniži koeficijenti varijacije zabilježeni su na FDMZ-u (3,34%), Odjelu za biologiju (15,52%), KIF-u (17,40%), MATHOS-u (20,74%) i FAZOS-u (29,50%). Pet sastavnica Sveučilišta ima koeficijente varijacije iznad prosjeka, a to su PRAVOS (47,29%), EFOS (56,26%), MEFOŠ (63,66%), AUKOS (66,91%) i FERIT (71,57%). Vidljivo je da su razlike u varijabilnosti među sastavnicama značajne, pri čemu se koeficijent varijacije kreće od 3,34% na FDMZ-u do 71,57% na FERIT-u, što ukazuje na velike razlike u ukupnom broju studenata između godina na sastavnicama Sveučilišta.

Treća hipoteza, da su ratne okolnosti tijekom Domovinskog rata utjecale na ukupan broj studenata na Sveučilištu, također je potvrđena. Istraživanje ukazuje na velik pad od čak -46,37%, sa 7 409 studenata u akademskoj godini 1990./1991. na 5 062 studenta u akademskoj godini 1992./1993. To je ujedno i najveći pad broja studenata u odnosu na prethodnu akademsku godinu tijekom cijelog promatranog razdoblja. Sve do akademske godine 1997./1998. ukupan broj studenata na Sveučilištu nije se približio onome iz 1991. godine.

Četvrta hipoteza, o vidljivom trendu rasta ukupnog broja studenata po sastavnicama, djelomično je potvrđena. Istraživanje pokazuje da ukupan broj studenata na Sveučilištu raste prosječnom godišnjom stopom rasta (AAGR) od 3,05% i složenom godišnjom stopom rasta (CAGR) od 1,48%, ali također pokazuje da neke sastavnice bilježe negativnu stopu rasta. Negativnu složenu godišnju stopu rasta (CAGR) bilježe KBF (-6,73%), Odjel za fiziku (-1,62%), FDMZ (-1,23%) i EFOS (-0,36%), što ukazuje na trend opadanja broja studenata na tim sastavnicama u promatranom razdoblju. S druge strane, visoku složenu

godišnju stopu rasta bilježe AUKOS (15,91%) i KIFOS (15,65%). Međutim, ove rezultate treba staviti u kontekst. U slučaju AUKOS-a značajan rast ukupnog broja studenata zabilježen je u trenutku spajanja Umjetničke akademije i Odjela za kulturologiju, dok je u slučaju KIFOS-a visok CAGR očekivan s obzirom na nove studijske programe i uspostavu nove ustanove, a podaci obuhvaćaju samo tri akademske godine. Od sastavnica s dužom poviješću, najveći CAGR ima FOOZOS (10,27%). Među najstarijim sastavnicama, najveći CAGR imaju FERIT (6,44%), FAZOS (2,49%), PTFOS (2,27%), FFOS (0,81%) i PRAVOS (0,63%).

Zaključno, treba istaknuti da je Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u razdoblju od 1975. do 2023. godine zabilježilo značajne oscilacije u ukupnom broju studenata. Te oscilacije bile su pod utjecajem različitih vanjskih čimbenika, poput ratnih okolnosti i promjena u obrazovnoj politici. Unatoč tim varijacijama, Sveučilište kroz svoju povijest bilježi pozitivan trend rasta broja studenata, kao i povećanja broja sastavnica i studijskih programa. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na složenu dinamiku visokoškolskog sustava te na potrebu za daljnjim dubinskim istraživanjem i analizom broja i strukture studenata.

Literatura

- Barišić, Z. (ur.). (2010a). *Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1975.-2010.* Osijek: UNIOS.
- Barišić, Z. (ur.). (2010b). *Sveučilišni godišnjak 2009./2010.* Osijek: UNIOS.
- Barišić, Z. (ur.). (2011). *Sveučilišni godišnjak 2010./2011.* Osijek: UNIOS.
- Barišić, Z. (ur.). (2012). *Sveučilišni godišnjak 2011./2012.* Osijek: UNIOS.
- Barišić, Z. a (ur.). (2013). *Sveučilišni godišnjak 2012./2013.* Osijek: UNIOS.
- Barišić, Z. (ur.). (2014). *Sveučilišni godišnjak 2013./2014.* Osijek: UNIOS.
- Blažek, P. (1975). *Osnivanje Sveučilišta u Osijeku.* Osijek: Zajednica visokoškolskih ustanova.
- Cohen, Louis, Manion, Lawrence, Morrison, Keith. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju.* Zagreb: Slap.
- Dogan, N. (2006). "Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu. Povijest nastanka Fakulteta". *Bogoslovska smotra*. 76(4). str. 1029-1057.
- Fatović-Ferenčić, S. i Tucak, A. (2008). "Od Društva do Studija: proces institucionalizacije medicinskoga obrazovanja u Osijeku". *Medicinski vjesnik*, 40 (1-4), str.11-24.

- | Glas Slavonije (2015). Sveučilišni glasnik, br. 7. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2016). Sveučilišni glasnik, br. 11. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2017). Sveučilišni glasnik, br. 22. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2018). Sveučilišni glasnik, br. 34. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2019). Sveučilišni glasnik, br. 52. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2020). Sveučilišni glasnik, br. 63/64. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2021). Sveučilišni glasnik, br. 75. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2022). Sveučilišni glasnik, br. 85. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Glas Slavonije (2023). Sveučilišni glasnik, br. 97. Osijek: UNIOS i Glas Slavonije.
- | Guberac, V. (2020). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2018./2019. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Guberac, V. (2021). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2019./2020. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Guberac, V. (2022). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2020./2021. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Guberac, V. (2023). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2021./2022. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Jokić, B. i Ristić Dedić, Z. (2014). *Postati student u Hrvatskoj*. Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Zagreb.
- | Jurčević, I. (1995). *Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 20. obljetnica*. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (1998). Sveučilišni godišnjak 1997./1998. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (1999). Sveučilišni godišnjak 1998./1999. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2000). Sveučilišni godišnjak 1999./2000. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2001). Sveučilišni godišnjak 2000./2001. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2002). Sveučilišni godišnjak 2001./2002. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2003). Sveučilišni godišnjak 2002./2003. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2004). Sveučilišni godišnjak 2003./2004. Osijek: UNIOS.

- | Kralik, G. (ur.). (2005). Sveučilišni godišnjak 2004./2005. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2006). Sveučilišni godišnjak 2005./2006. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2007). Sveučilišni godišnjak 2006./2007. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2008). Sveučilišni godišnjak 2007./2008. Osijek: UNIOS.
- | Kralik, G. (ur.). (2009). Sveučilišni godišnjak 2008./2009. Osijek: UNIOS.
- | Matković, T. (2006). "Pregled statističkih pokazatelja participacije, prolaznosti i režima plaćanja studija i Republici Hrvatskoj 1991.-2007.". *Revija socijalne politike*. 16 (2). str 239-250.
- | Marijanović, S. (1996). "Visoka učilišta, Sveučilište i znanost" u: Mažuran, I. (ur). *Od turskog do suvremenog Osijeka*. Str. 511-518. Zagreb: Školska knjiga.
- | Miliša, Z. i Spasenovski, N., (2018). "Kako se Bolonjom kompromitiraju društvene znanosti i potire kritičko mišljenje?" u: Abidović, A (ur). *Aktuelni problemi visokog obrazovanja i nauke*. str. 70-86. Brčko: Evropski univerzitet.
- | Planinić, J. (1995). Sveučilišni godišnjak 1994./1995. Osijek: UNIOS.
- | Planinić, J. (1996). Sveučilišni godišnjak 1995./1996. Osijek: UNIOS.
- | Planinić, J. (1997). Sveučilišni godišnjak 1996./1997. Osijek: UNIOS.
- | Preston, S., Heuveline, P. i Guillot, M. (2001). *Demography: Measuring and modeling population processes*. Oxford: Blackwell Publishing.
- | Spasenovski, N. i Miliša, Z., (2018). "Kako je došlo do komercijalizacije visokog obrazovanja?". *Društvene i humanističke studije*. 3(3). str. 49-68.
- | Turkalj, Ž. (2015). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2013./2014. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Turkalj, Ž. (2016). Godišnje izvješće Rektora Sveučilišta o radu i poslovanju sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2014./2015. godinu. Osijek: UNIOS.
- | Včev, A. (2009). "Prva klinika Kliničkoga bolničkog centra u Osijeku". *Medicinski vjesnik*, 41 (3-4), str. 41-46.
- | Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (2004). *Narodne novine*, br. 174/04, 92/05, 02/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11, 140/12, 19/13, 33/13, 148/13, 92/14.

Izvori:

- | Izvješće za 1985./1986. HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.
- | Izvješće za 1987./1988. HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.
- | Informacija o studentima 1988./1989. HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.
- | Izvješće za 1989./1990. HR-DAOS-1526. 4.6. (kutija 92), papir 4.5.
- | UNIOS-PR-INF-1. Informacija o studentima upisanim u školsku godinu 75/76, Osijek, 1975.
- | UNIOS-PR-INF-2. Informacija o studentima upisanim u školsku godinu 76/77 i zaposlenim radnicima u visokoškolskim organizacijama (stanje, 15. 11.) Osijek, 1976.
- | UNIOS-PR-INF-3. Informacija o upisima studenata u školsku 1982/1983. godinu (prosinac 1982). Osijek, 1982.
- | UNIOS-PR-INF-4. Broj studenata upisanih u školskoj godini 1982/83. Osijek, 1982.
- | UNIOS-PR-INF-5. Informacija o upisima studenata u školsku 1983/1984, godinu (stanje 31.X. 1984). Osijek, 1983.
- | UNIOS-PR-INF-6. Informacija o upisima studenata u školsku 1984/1985, godinu (stanje 31.X. 1984). Osijek, 1984.
- | UNIOS-PR-INF-7. Informacija o upisima studenata u školsku 1986/1987, godinu (siječanj 1987). Osijek, 1987.
- | UNIOS-PR-INF-8. Informacija o broju i strukturi studenata i nastavnika u školskoj 89/90 godini (prosinac 1989) - 159-1/90. Osijek, 1989.
- | UNIOS-PR-INF-9. Informacija o upisima studenata u školsku 1990/91. godinu (Osijek 1990.). Osijek, 1990.
- | UNIOS-PR-INF-10. Informacija o upisima u školsku 1992/93. godinu (osnovni podaci) na 30. studeni 1992. Osijek, 1992.
- | UNIOS-PR-INF-11. Informacija o upisima studenata u školsku 1993/94. godinu (temeljni podaci). Osijek, 1994.
- | UNIOS-PR-IZV-1. Izvještaj o radu Sveučilišta u Osijeku 1981. godine. Osijek, 1981.).
- | UNIOS-PR-IZV-2. Ukupan broj studenata prema članicama, školskim godinama i načinu studiranja. Osijek, 1985.

UNIOS-PR-IZV-3. Broj studenata I. godine prema članicama, školskim godinama i načinu studiranja. Osijek, 1985.

UNIOS-PR-IZV-4. Izvješće o radu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 1990. Osijek, 1990.

UNIOS-PR-IZV-5. Izvješća o radu članica sveučilišta u Osijeka u ratnim uvjetima. Osijek, 1992.

UNIOS-PR-IZV-6 Izvješće o radu i poslovanju sveučilišta u Osijeku 266/95. Osijek, 1995.

UNIOS-PR-IZV-7. Izvješće o upisima studenata u I. godinu studija u akademskoj 1999./2000. godini na sveučilišne dodiplomske studije na fakultetima i Odjelu za matematiku i stručne dodiplomske studije na Visokoj učiteljskoj školi u sastavu sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Osijek, 1999.

UNIOS-PR-ODL-1. Odluka Kriznog štaba Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o održavanju nastave. 62-1/92. Osijek, 1992.

Mrežni izvori:

UNIOS, n.d. - <https://www.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

FAZOS, n.d. - www.fazos.unios.hr - zadnji pristup 21. rujna 2024.

PTFOS, n.d. - <http://www.ptfos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

EFOS, n.d. - <https://www.efos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

PRAVOS, n.d. - <https://www.pravos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

FFOS, n.d. - <https://www.ffos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

SFSB, n.d. - <https://sfsb.unisb.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

FERIT, n.d. - <https://www.ferit.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

GRAFOS, n.d. - <http://www.gfos.unios.hr/portal> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

MEFOS, n.d. - <https://www.mefos.unios.hr/index.php/hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

FOOZOS, n.d. - <https://www.foozos.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

MATHOS, n.d. - <https://www.mathos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

AUKOS, n.d. - <http://www.uaos.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

KBF, n.d. - <http://www.djkbk.unios.hr/hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

Odjel za biologiju, n.d. - <https://www.biologija.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

| Odjel za fiziku, n.d. - <https://www.fizika.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

| Odjel za kemiju, n.d. - <http://www.kemija.unios.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

| FDMZ, n.d. - <https://www.fdmz.hr/index.php/hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

| KIFOS, n.d. - <https://www.kifos.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

| FTRR, n.d. <https://www.ftrr.hr/> - zadnji pristup 21. rujna 2024.

CHANGES IN THE NUMBER OF STUDENTS AT JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY IN OSIJEK: HISTORY AND PERSPECTIVES

Igor JOSIPOVIĆ

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lorenza Jäger 9, Osijek, Croatia

ijosipovic@ffos.hr

Nemanja SPASENOVSKI

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lorenza Jäger 9, Osijek, Croatia

nspasenovski@ffos.hr

Abstract

The University of Osijek was established on May 31, 1975, following the approval of the Parliament of the Socialist Republic of Croatia on March 26, 1975, for the establishment of a new university. This paper analyzed the trend in the total number of students at the University and its individual components from 1975 to 2023, and examined the dynamics of changes in student enrollment. Descriptive and inferential statistical methods were applied, and the non-parametric Kendall's τ test was used to analyze correlations between the number of students, the number of university components, and the total number of first-year students, as the conditions for using parametric tests were not met due to the nature of the sample. Approximately 162,738 students enrolled at the University during the observed period, and the research revealed a general increase in student numbers, with a positive compound annual growth rate of 1.48%. However, this trend was not consistent across all components, as some, such as the Faculty of Catholic Theology (KBF), the Department of Physics at the Faculty of Dental Medicine and Health (FDMZ), and the Faculty of Economics (EFOS), experienced significant annual fluctuations in student numbers. At the time of its founding, the University had eight higher education institutions, and by 2023, this number had grown to 18. The paper tested four hypotheses related to the trends in student enrollment. The research confirmed that the growth in student numbers is linked to the increase in faculties, that wartime circumstances caused a drop in student numbers by as much as 46%, and that the University, as well as its individual components, exhibited significant fluctuations in student enrollment. The highest number of students was recorded in 2010, with 19,717 students, while the lowest number was in 1992 during the Homeland War, when 5,206 students were enrolled. In the most recent year of observation, 2023, the University had 15,281 students. Over the last decade, there has been noticeable stagnation starting in the academic year 2013/14, followed by a decline in student numbers beginning in 2016/17.

Key words: University of J. J. Strossmayer, Number of students, Perspectives of higher education, Slavonia and Baranja, History of higher education

Key message of the paper: During the observed period, approximately 162,738 students were enrolled at the University. The research revealed an increase in student numbers, with the University exhibiting a positive compound annual growth rate (CAGR) of 1.48% during the analyzed timeframe. The highest number of students was recorded in 2010 (19,717), while the lowest was observed during the war year of 1992, when only 5,206 students were enrolled at the University in Osijek. In the most recent observed year, 2023, the University had a total of 15,281 students.